

KRØDSHERAD KOMMUNE

ÅRSBUDSJETT FOR 2022

ØKONOMIPLAN FOR PERIODEN 2022 – 2025

**Årsbudsjettet er som første år i økonomiplanen bindende.
Økonomiplanen forøvrig er retningsgivende.**

Kommunedirektørens forslag

Innhold

1.	INNLEDNING OG HOVEDTREKK	3
1.1	Kommunedirektørens innledning	3
1.2	Befolkningsutvikling	5
2.	OVERORDNET SAMFUNNSPERSPEKTIV	7
3.	STRATEGISKE SATSINGOMRÅDER - LANGSIKTIGE MÅL	10
3.1	Antallet innbyggere i Krødsherad øker.....	10
3.2	Antall arbeidsplasser i Krødsherad øker.....	11
3.3	Omsetningen for handel- og reiselivsorientert virksomhet øker.	11
3.4	Noresund sentrum utvikles til et kompakt tettsted med innslag av bykvaliteter.	12
3.5	Krøderen videreutvikles som et levende lokalsamfunn.....	12
3.6	Innbyggerne i Krødsherad kommune opplever å ha tilgang til et godt og relevant tjenestetilbud.	13
3.7	Krødsherad kommune er en attraktiv arbeidsgiver med kompetente og serviceorienterte medarbeidere.	13
3.8	Norefjell er Norges foretrukne fjelldestinasjon.	14
4.	DRIFTSBUDSJETT FOR 2022.....	14
4.1	Økonomiske utviklingstrekk.....	14
4.2	Statsbudsjettet	14
4.3	Finansielle måltall.....	18
4.4	Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet	18
4.5	Bevillingsoversikt og driftsbudsjettet for 2022 og økonomiplan 2022-2025	19
4.6	Sektor 1: Kommunedirektøren	22
4.7	Sektor 2: Oppvekst og kultur	23
4.8	Sektor 3 Helse og omsorg.....	27
4.9	Sektor 4: Teknisk drift og utbygging.....	30
4.10	Sektor 5: NAV	35
4.11	Sektor 6: Service og administrasjon.....	36
4.12	Sektor 7: Samfunns- og næringsutvikling.....	39
5	INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.	42
5.1	Investeringsbudsjett for planperioden.....	42

1. INNLEDNING OG HOVEDTREKK

1.1 *Kommunedirektørens innledning*

I Krødsherad bodde det 2.188 personer pr. 30.09.2021. Befolkningsnedgangen er overordnet Krødsherad sin største utfordring. Trenden er ikke unik sammenlignet med andre distriktskommuner, samtidig er det ingen ønsket utvikling. Kommunedirektøren er av den oppfatning at det bør jobbes aktivt for å snu denne utviklingen. Analysene fra Telemarksforskning forteller at det skåres noe lavt på bostedsattraktivitet. Hvordan øke bostedsattraktiviteten? Ungdommen har blant annet pekt på manglende tilbud for sin egen aldersgruppe. Covid-19-pandemien har vist at dagens teknologiske løsninger gjør det fullt mulig å bo og jobbe fra Krødsherad med store deler av verden som geografisk arbeidsområde. Åpner dette opp for å vinne flere innbyggere – i sammenheng med attraktive boligprosjekter? Hva med sentrum, kan de utvikles ytterligere som møteplasser? Og hvordan skal vi få til et funksjonelt samspill mellom bygda og Norefjell som gjør at det oppstår synergier også nede i bygda? Svarene og løsningene er ikke åpenbare. Det som imidlertid er fakta er at begge tettstedene har velforeninger som er glødende opptatt av sine lokalsamfunn, og ønsker også framover å bidra til å legge til rette for gode opplevelser for alle innbyggere. Det er kjempebra! Når ny Ringeriksbane etter alle solemerker kommer rundt 2030 etableres en svært viktig premiss for videre utvikling. Tida framover må både brukes til å forberede dette og jobbe målrettet med å forbedre kommunens attraktivitet på flere fronter.

Kommunens frie inntekter øker med 8,5 mill. kr. fra 2021, og gir et økt økonomisk handlingsrom. I kommunedirektørens budsjettforslag ligger det derfor inne en økning innenfor helse- og omsorg med ett årsverk for å gi rom til å utdanne flere helsefagarbeidere som kan tre inn i faste stillinger som vil bli ledige, plan/utvikling/næring er styrket budsjettmessig med 1,4 årsverk og service og administrasjon er styrket med 0,5 årsverk for blant annet å etablere et tilfredsstillende internkontrollsystem. I ny organisasjonsmodell flyttes det på interne ressurser slik at plan/utvikling/næring styrkes ytterligere. Budsjettforslaget som nå foreligger, er organisert etter den kjente organisasjonsmodellen. I løpet av første halvår 2022 vil organisasjonsstrukturen endres, og dagens sju sektorer vil reduseres til fire kommuneområder. Større enheter gir muligheter for en mer fleksibel bruk av arbeidsstokken, og strukturer som kan oppleves som hindringer for samarbeid på tvers, blir færre. Kommunedirektøren mener dette er en riktig måte å møte dagens- og framtidens utfordringer på. Budsjettforslaget ivaretar nye kjente kostnader, og det kompenseres for forventet lønnsvekst.

Det foreslås å sette av i underkant av 1,5 mill. kr. til fond, og 1,5 mill. kr. til barnevernreformen. Flyttingen av ansvar til kommunene for blant annet finansiering av fosterhjem tilsier at det bør/må være en buffer for å håndtere dette. Med økt belastning på drifta i form av rentekostnader og avskrivninger i åra framover bør ikke drifta blåses opp ytterligere utover det som er foreslått som økninger. Samlokalisert skoledrift fra sommeren 2022 og drift av ny skole fra sommeren 2024 kan og vil gi muligheter for mer effektiv drift. Når vi kikker inn i den delen av glasskula som handler om befolkningsutvikling er det ingen tvil om at noe ressursinnsats etter hvert må flyttes fra barn og unge, og over på eldre. En samlokalisert skoledrift bidrar legger godt til rette for dette. Samtidig vurderes det som påkrevd å prioritere implementering av mer velferdsteknologi. Eldreomsorgen må etter alle solemerker løses med færre hender pr hjelpetrengende enn i dag, og det krever noe av den tradisjonelle pleien erstattes av nye arbeidsprosesser og bruk av flere teknologiske hjelpemidler.

I budsjettforslaget legges det opp til å vedta finansiering av investering i ny felles skole plassert på Noresund. Skolesaken er drøftet og utredet over mange år, og med beslutningen i mars om at det skal være ei skole i bygda i framtida, fulgt opp med stedsvalget Noresund i kommunestyremøtet i juni, kan denne saken nå få sin endelige konklusjon. Saken har skapt et voldsomt engasjement i mange deler av befolkningen, og lokalmedia har flere ganger framhevet spliden som har oppstått mellom Krøderen og Noresund. Lærergruppene har trofast gjennom flere runder, over flere år, gitt sine innspill til de ulike prosjektene det er jobbet med. I kommuneadministrasjonen har saken lagt beslag på til dels store administrative ressurser i utredningsarbeidet. Nå er håpet at 2022 i større grad vil gi mulighet til å prioritere et skarpere fokus og økt ressursbruk på andre viktige saker.

Fra 2021-budsjettet er det vedtatt å overføre investeringspostene innenfor tomteerverv og stedsutvikling til 2022. Midlene avsatt under fjorårets budsjettbehandling er p.t. ubrukte. I denne møterunden fremmes sak om kjøp av areal til boligtomter på Krøderen. Hvorvidt investeringsposten innenfor tomteerverv består etter behandling av denne saken vites følgelig ikke. Utover investering i skolebygg er det foreslått en avsetning på litt i overkant 10 mill. kr. til kjøp av Nordekk-bygge, og ytterligere 20 mill. i 2023 til ombygging. Utover behovene for ny brannstasjon og teknisk sentral, er det flere konkrete interessenter fra næringslivet som vil leie plass / kjøpe en seksjon av bygningsmassen. Utredningen bestilt av kommunestyret vil bli fullført første kvartal 2022. Det er også funnet rom for investeringer innenfor IKT og velferdsteknologi.

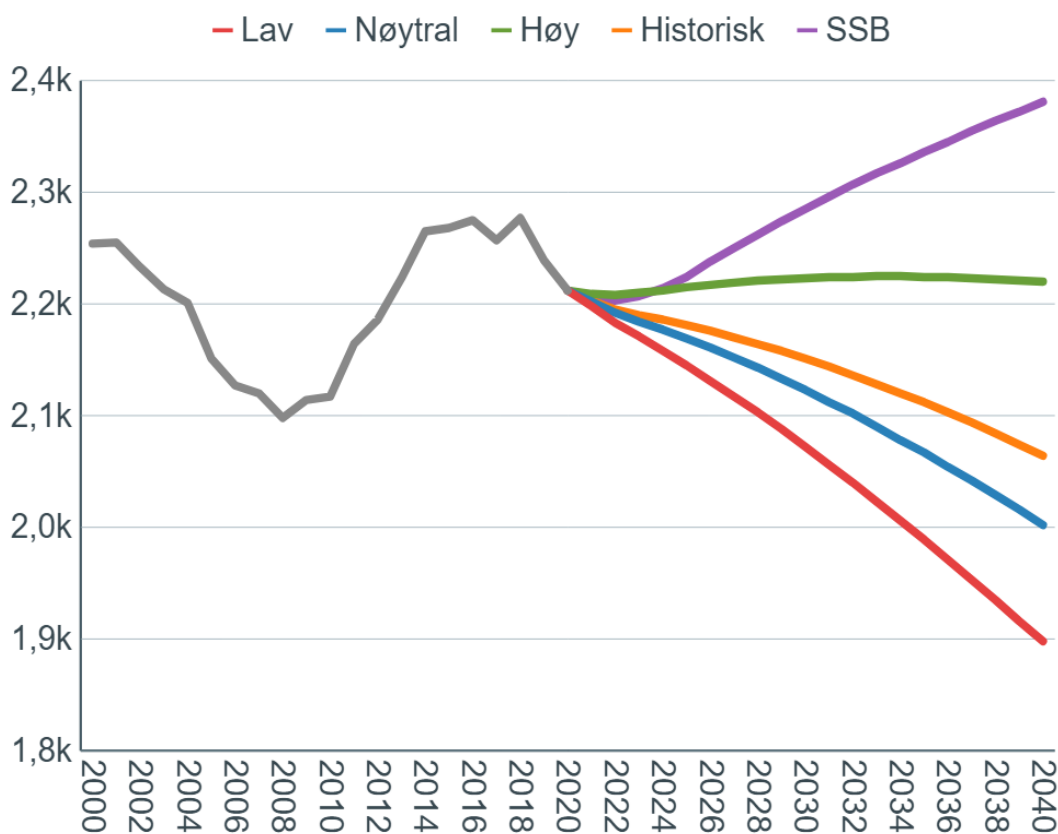
På gebyrsida foreslås det en kraftig økning av renovasjonsgebyret. Dette er selvkostområde, og behovet for å øke gebyrene kommer som en følge av at Hallingdal renovasjon foretar nye investeringer.

Vi er nå inne i siste halvdel av november og covid-19-pandemien presser seg igjen på. Vaksinasjon har vist seg å ikke være et tilstrekkelig virkemiddel for å kunne ha et åpent samfunn. Krødsherad har kommet seg fint gjennom den første fasen av pandemien, og det er mer enn god grunn til å skryte av kommuneorganisasjonen og det frivillige apparatet. Og at folket og bedriftene har overholdt smittevernreglene. Nå tar vi nye magadrag, og skal også komme oss godt igjennom neste fase. Dugnadsånden er sterk og fin å kjenne på, en av de aller viktigste kvalitetene i lokalsamfunnet vårt.

Noresund, 24.11.2021
Stig Rune Kroken
kommunedirektør

1.2 Befolkningsutvikling

Pr. 30.09.2021 var det folkeregistrert 2188 personer i Krødsherad. Folketallet fortsetter å bevege seg nedover, og er for første gang siden 2013 under 2200. Pr 30.09.2017 bodde det 2283 mennesker i Krødsherad. Befolkningsutviklingen er for tiden dårligere enn den grønne grafen som er Telemarksforskning sitt høye alternativ, og pr nå ligger kurven mellom lav og nøytral. Som grunnlag for framtidig planlegging og dimensjonering av tjenester er det viktig å ha et bevisst forhold til disse kurvene. Telemarksforskning sitt nøytrale alternativ er den blå kurven, og pr nå vurderes den til best å beskrive den mest sannsynlige utviklingen.

Telemarksforskning skriver følgende i sin kommentar om befolkningsutvikling i Krødsherad:

«I figuren kan vi se de fire scenariene vi har for folketallsutviklingen i Krødsherad fram til 2040, når vi legger til grunn at den nasjonale veksten blir som i hovedalternativet til SSB fra 2020. SSBs siste framskrivning for Krødsherad som ble publisert august 2020 er også lagt inn.

SSB har i sin framskrivning en ganske sterk vekst i folketallet i Krødsherad fram til 2040.

Ifølge våre scenarier er dette alt for optimistisk.

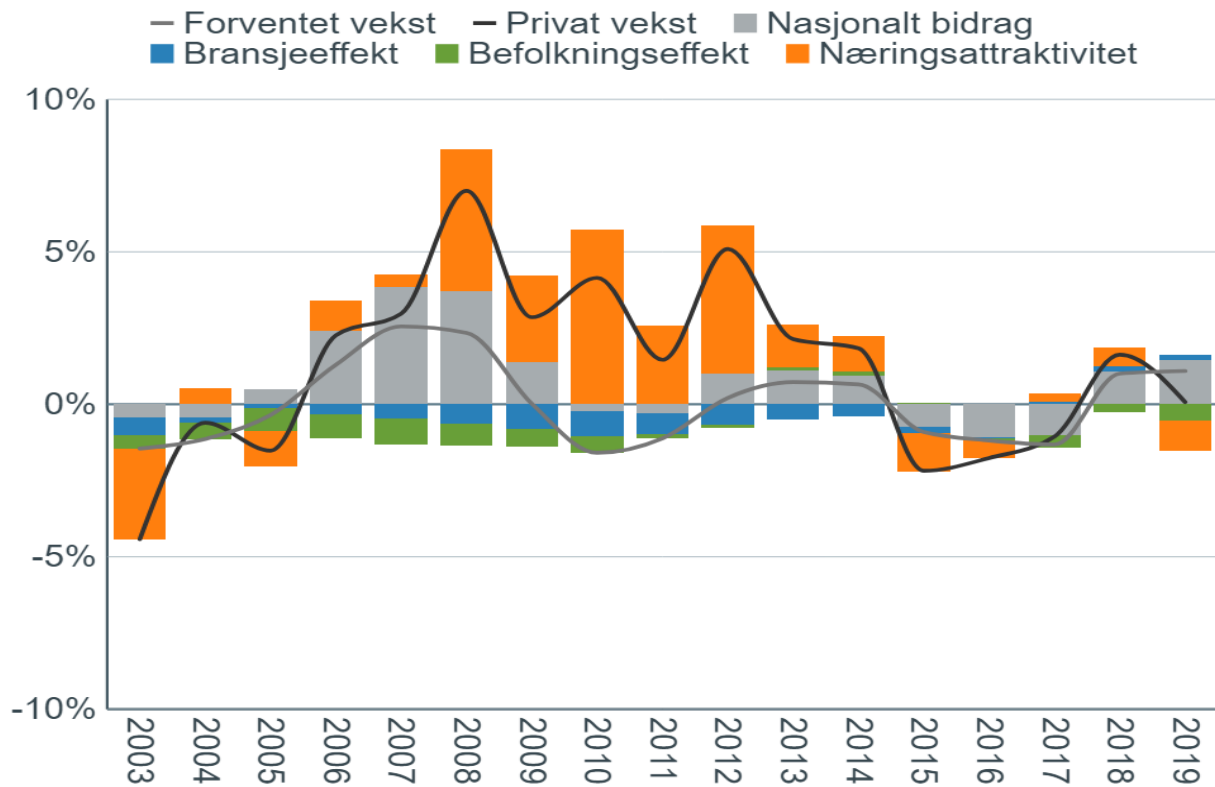
Med nøytral attraktivitet vil folketallet i Krødsherad synke fra 2 212 innbyggere i 2020 til 2 002 innbyggere i 2040. Krødsherad har hatt en samlet positiv attraktivitet de siste ti årene. Hvis det fortsetter blir nedgangen noe mindre.

Dersom Krødsherad lykkes med å skape høy attraktivitet for bosetting og næringsliv, er det mulig å skape en viss vekst.

Det betyr at det blir en stor utfordring for Krødsherad å unngå nedgang i folketallet de neste årene, men det er ikke umulig».

Ved alle alternativer for befolkningsframskriving synker antallet innbyggere fra 0-15 betydelig, mens den motsatte kurven finnes i andre enden av aldersskalaen. Telemarksforskning sier det er mulig å påvirke befolkningsutviklingen positivt gjennom å øke attraktiviteten til kommunen.

Utviklingen i næringsattraktivitet over siste 10-årsperiode er samlet sett mye bedre enn forventet, men det er en kraftig nedgang i 2019 som ikke har sin åpenbare forklaring. Figuren under viser utviklingen i drivkrefter som påvirker arbeidsplassvekst.

Det er flere drivere og indikatorer som ligger bak attraktivitetsvurderingene, og det må gås grundig inn i analysene for både bosteds-, nærings-, og besøksattraktivitet for å forstå det bakenforliggende bildet.

2. OVERORDNET SAMFUNNSPERSPEKTIV

«Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023» ble vedtatt i kongelig resolusjon 14. mai 2019. Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet.

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge. De er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Samtidig er de ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter. Regjeringen legger vekt på at arbeidet med å realisere bærekraftmålene sikres bred forankring gjennom den regionale og kommunale planleggingen.

Definisjonen av bærekraftig utvikling ser dere under og en inndeling av bærekraft i 3 dimensjoner ser dere i figuren ved siden av.

Bærekraftig utvikling er en samfunnsutvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov.

– Brundtland kommisjonen 1987

De 3 dimensjoner

Viken fylkeskommune legger FNs bærekraftsmål som premisser for utviklingen i fylket, og som første fylkeskommune beskriver de status for regionen for alle de 17 bærekraftsmålene. Det vil være naturlig for Krødsherad kommune og skjele til Viken når det i løpet av 2022 skal identifiseres indikatorer for eget målrettet bærekraftsarbeid.

På det regionale plan har kommunen knytta seg til Midt-Viken klimanettverk. Kommunen har også blitt medlem i Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen, og en felles næringspolitisk plan er under utarbeidelse. Det samme er en omdømme- og merkevarestrategi. Samarbeidet om innovasjonsprosjektet med utspring i Norefjell må videreutvikles.

Kommunestyret i Krødsherad vedtok i juni 2020 kommuneplanens samfunnsdel, med mål om hvordan Krødsheradsamfunnet skal utvikle seg videre. Samfunnsdelen er tuftet på FN's bærekraftsmål, Krødsherad kommune sin visjon og verdier og MOT sine verdier.

Budsjett- og økonomiplan med handlingsprogram skal prioritere tiltak for å nå kommunestyrets og kommuneplanens mål. Det er i budsjett- og økonomiplanen kommunestyrets prioriteringer i samfunnsdelen skal synes.

Krødsherads overordnede mål er å være en kommune i vekst og utvikling.

En visjon er den «*mental driveren*» som skal hjelpe til med å utvikle kommunen i den retningen vi ønsker. Krødsherads visjon er å være et «**Vertskap i verdensklasse**». Denne tuftes på følgende grunnverdier:

- **Imøtekommenhet**

Å møte mennesker på en positiv måte, med vennlighet og et smil, er grunnleggende viktig for å skape meningsfull dialog. Å bli møtt med respekt og interesse gir en følelse av likeverdighet, og en opplevelse av å bli ivaretatt og hørt. Det gir også en forståelse for at svaret på et ønske kan være nei. «Jeg hører hva du sier, men...» Vi skal vise folkeskikk, men også være tydelige på rammer.

- **Raushet og inkludering**

Det handler om å by på seg sjøl. Dyrke mangfold og tåle ulikheter. Være generøse og inkluderende, og ikke oss selv nok. Vise omsorg og godvilje. Ville hverandre vel, og dele kompetanse. Prøve dersom det er mulig. Å være raus og inkluderende er større enn å være imøtekommende.

- **Nytenkning**

Ved å være åpne, interesserte, nysgjerrige og engasjerte skal vi «se utenfor firkanten» og være på leit etter gode løsninger. Det vil være med på å bygge kompetanse og dyktiggjøre oss.

- **MOT**

Krødsherad kommune identifiserer seg med MOT-verdiene, og vi forplikter oss med det til å bruke MOT-filosofiens tre grunnleggende verdier som plattform i samfunnsbyggingen:

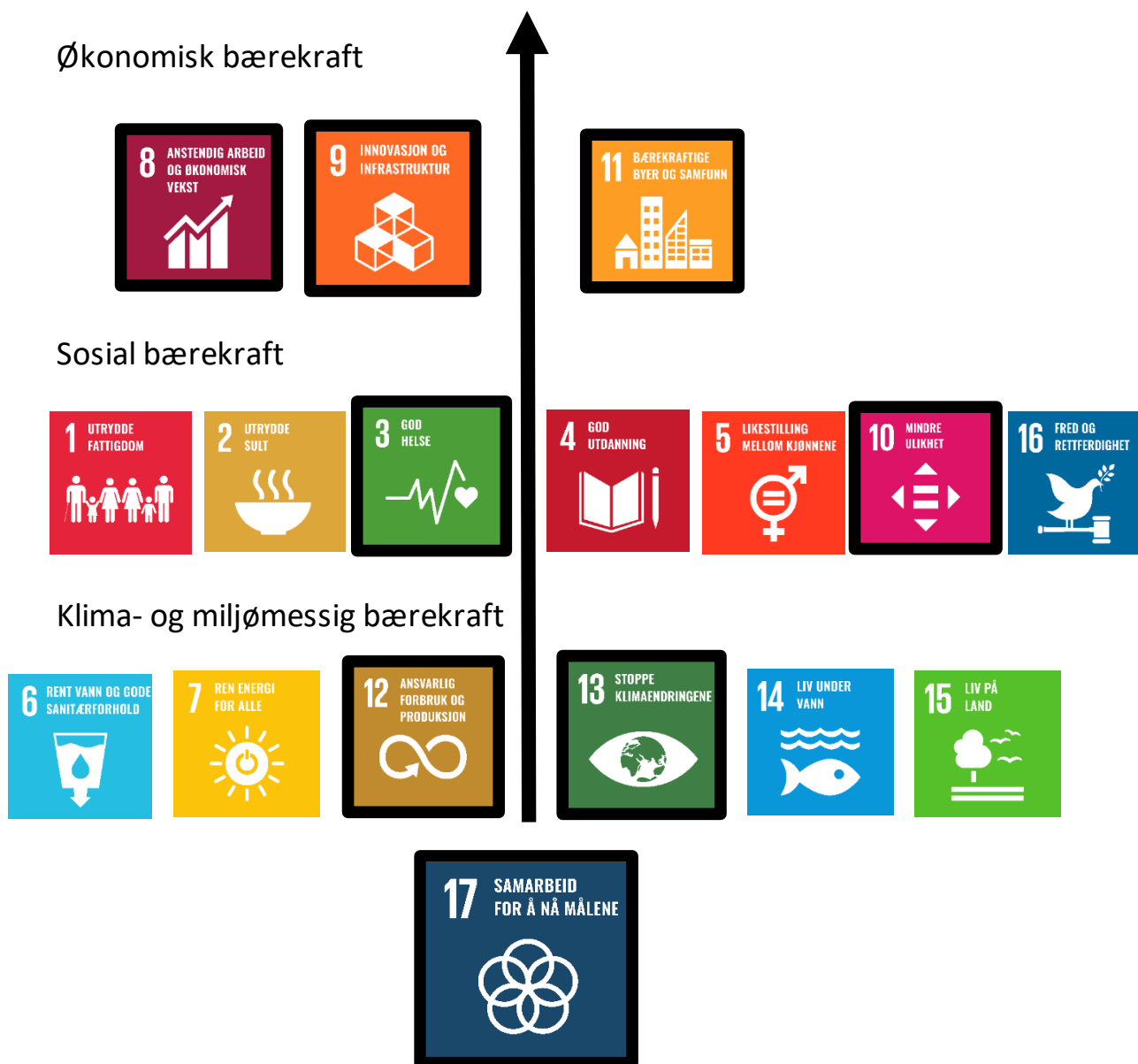
- MOT til å leve
- MOT til å bry seg
- MOT til å si nei

Kommunens verdier skal ligge til grunn for hvordan innbyggere, næringsliv og frivillige, fastboende som besøkende, møtes.

Gjennom en analyse av samfunnsdelen 2020-2030 og planstrategien for perioden 2020-2023, er det 8 av de 17 bærekraftsmålene som peker seg ut som de viktigste for Krødsherad kommune. Sortert inn i bærekraftsdimensjonene fordeler de 8 prioriterte bærekraftsmålene seg relativt likt. Se figuren under. De prioriterte bærekraftsmålene er markert med svart ramme.

Krødsherad

En samfunnsutvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov.

Figuren viser at kommunen prioriterer økonomisk bærekraft høyest gjennom mål om anstendig arbeid og økonomisk vekst (mål 8), innovasjon og infrastruktur (mål 9) og bærekraftige byer og lokalsamfunn (mål 11). I tillegg prioriteres de sosiale bærekraftsmålene god helse (mål 3 og mindre ulikhet (mål 10). Som mål for klima- og miljømessig bærekraft prioriteres målene om anstendig forbruk og produksjon (mål 12) og målet om å stoppe klimaendringene (mål 13). Som en liten kommune vil det for Krødsherad kommune være hensiktsmessig å ty til samarbeid for å nå målene (mål 17).

3. STRATEGISKE SATSINGOMRÅDER - LANGSIKTIGE MÅL

I kapittel 3 er det definert åtte hovedmål som alle tar sikte på å iverksette kommuneplanens målformuleringer. Kapittelet er bygget opp med en omtale av status og aktiviteter under hvert mål. Målhierarkiet er frikoblet fra organisasjonsstrukturen, og hele organisasjonen og fagfolka må jobbe på tvers for å nå måla.

Kommunens oppgaver er mangfoldige, og det finnes ikke en fullstendig oversikt over alt kommunen driver med i denne planen. Dette er et dokument for prioriteringer. Her finner vi det som kommunedirektøren mener er det viktigste kommunen skal gjøre de neste årene, tuftet på kommuneplanens samfunnsdel, og hvilke ambisjoner kommunen bør ha. Det som ikke er omtalt i budsjett- økonomiplanen skal ikke ha like høy prioritet. Kommunen skal allikevel ivareta en rekke lovpålagte oppgaver, og er i mange tilfeller bundet av avtaler med innbyggere, næringsliv og frivillighet. Selv om alle disse aktivitetene ikke er omtalt direkte i budsjett- økonomiplanen, vil de danne grunnlag for hva kommunen må bruke penger på i planperioden.

Utover hovedmåla som behandles her i kapittel 3, er det en omtale av virksomhetene i sektorene under hvert sektorkapittel i kapittel 4. Kommunedirektøren vil ved rapportering for 1. og 2. tertial rapportere på hvorvidt de aktivitetene budsjett- og økonomiplanen beskriver blir gjennomført, og vil i årsrapporten rapportere på måloppnåelse.

I løpet av 2022 skal kommunen identifisere indikatorer for det målrettede bærekraftsarbeidet. Disse skal innlemmes som en tung og målrettet dimensjon i budsjett- og økonomiplan for 2023-2026.

3.1 Antallet innbyggere i Krødsherad øker.

I samfunnsdelen er det et mål at «Krødsheradsamfunnet har attraktive, tilpassede og varierte tomter og boliger som innbyr til et varmt naboskap. Det er også et mål at «Krødsherad er et innovativt og bærekraftig samfunn som gjør det attraktivt å bo i bygda».

Pr. 30.09.2021 var det 2188 innbyggere i Krødsherad kommune. Det har vært en synkende kurve fra 30.09.2017 som også har fortsatt inn i 2021. Gjennomsnittsalderen har økt i perioden. Telemarksforskning peker i sine analyser på at Krødsherad skårer lavt på bostedsattraktivitet, mens næringsattraktiviteten er ganske normal. Slik sett har kommunen størst potensiale ved å jobbe systematisk med bostedsattraktivitet. I forbindelse med deltakelse på et innovasjonskurs er det gjennomført spørreundersøkelse blant ungdom som både har flyttet ut og blitt boende. Her svarer ungdommen at attraktive arbeidsplasser i eller nær Krødsherad, bedre pendlertilbud, godt bo-tilbud og et variert fritids- og kulturtilbud vil kunne påvirke positivt i forhold til å bli fastboende.

Aktiviteter – gjøremål

- Det utarbeides en plan for Vertskap, omdømme og sosial bærekraft.
- Det utarbeides helhetlig boligstrategi for kommunen
- Det utarbeides vekststrategier for tettstedene og iverksettes områdereguleringer

3.2 Antall arbeidsplasser i Krødsherad øker.

Indikatoren næringsattraktivitet henger nøye sammen med lokale arbeidsplasser, i tillegg til at det skues til de mest nærliggende kommunene. Perioden 2008-2018 viste en langt bedre utvikling for Krødsherad kommune enn det som kunne forventes. Etableringen av Norefjell Ski & Spa er den viktigste forklaringen her. 2020 og store deler av 2021 var preget av pandemi. I inngangen til 2022 er den mest kritiske fasen av pandemien tilbakelagt, men det er fortsatt smitteutbrudd som kan medføre behov for tiltak. Tross perioder med nedstigning har aktiviteten på Norefjell vært god i 2021, og det samme forventes inn mot 2022. Krødsherads næringsliv er i stor grad knyttet opp mot besøkende, og avhengig av både norske og internasjonale gjester. De store industri- og entreprenørvirksomhetene rundt Krøderen har generelt god omsetning, og øker antall ansatte. Deres uttalte behov er i første rekke å bidra til boligtilbud for deres ansatte. Kommunen har vedtatt å være en reiselivskommune, og ambisjonene er store, her må hele bygda- og også nabokommunene sees på som et helårs opplevelsesområde. Her bidrar kommunen i flere samarbeid, dette omtales nærmere under mål 8.

Aktiviteter – gjøremål

- Bygge kontorfellesskap og legge til rette for kreative møteplasser.
- Avklare videre utvikling av Slettemoen.
- Følge opp og støtte utbygging av bredbånd.
- Det prioriteres ressurser til næringsutvikling i samarbeid med Ringeriksregionen.

3.3 Omsetningen for handel- og reiselivsorientert virksomhet øker.

2021 har vært et varierende år med nedstenging i starten og helt åpent i siste halvdel. Til tross for dette melder handelsnæringen samlet sett stor omsetning i 2021. Mange bedrifter har valgt å satse i 2021, det kan nevnes at alle tre dagligvarebutikkene har blitt bygget om, Sole hotell har gjort store investeringer og XL-bygg åpnet ny butikk. Det er etablert nye serveringssteder og utleieenheter på Norefjell, arbeidene med lokaler til Vinmonopolet er oppstartet med planlagt ferdigstillelse første halvår i 2022 og Hvilepust AS har etablert 2 igloer i Ringnesmarka.

Aktiviteter – gjøremål

- Utnytte den positive driven knyttet til generell omsetningsvekst, etablering av vinmonopol mm, til å realisere nye handelsvirksomheter. Kommunedirektøren vil aktivt arbeide for å frigi utviklingskapasitet i egen organisasjon for å kunne forfølge disse mulighetene.
- Mobilitetsprosjekt for besøkende og fastboende basert på lokale næringsaktører iverksettes i 2021 og fortsetter i 2022.

3.4 Noresund sentrum utvikles til et kompakt tettsted med innslag av bykvaliteter.

I samfunnsdelen er det et mål at «Noresund er et innbydende handelssted for innbyggere og besøkende». 2021 var et relativt aktivt år for Noresund. Som tidligere nevnt har XL bygg åpnet nye lokaler, bygging av Norefjellporten startet opp, Shell og Sole totalrenoverte sine lokaler. Våren 2022 vil alle ombygginger av Norefjellporten, med Vinmonopolet og utvidelsen av KIWI samt et komplett helsehus i andre etasje på Norefjellporten, være ferdig. Det foreligger konkrete planer for å bygge nybygg på branntomta, og dersom kommunestyret ønsker dette realisert må det gjennomføres konkret reguleringsarbeid med ambisjon om byggestart andre halvår 2022.

Aktiviteter – gjøremål

- Reguleringsarbeid for Olbergmoen forventes ferdigstilt våren 2022, med mulig boligbygging andre halvår.
- Utviklingen av Kjørkehaugen krever at det bygges en ny brannstasjon. Det arbeides med å se på muligheter på Noremoen.
- Utover dette må det startes opp et helhetlig reguleringsarbeid for hele Noresund før det kan gjøres ytterligere investeringer. Her er det naturlig at kommunen tar en aktiv rolle som største eiendomsbesitter i sentrum. Også andre eiendomsbesittere bør delta i dette arbeidet.
- Det arbeides videre med å etablere Norefjellvarden som designmanual.

3.5 Krøderen videreutvikles som et levende lokalsamfunn.

Det er i planstrategien lagt opp til områderegulering av deler av Krøderen for å sikre nye boligområder. Planarbeid ikke påstartet, men det pågår dialog med flere grunneiere. På tampen av 2021 legges det fram sak til politisk behandling om kjøp av sentrumsnær eiendom til boligformål. Pr nå er det mangel på boligtomter på Krøderen. Som målet peker på er det klare ambisjoner om en videreutvikling av Krøderen, uavhengig av endelig konklusjon i skolesaken. Krøderen vel har et aktivt samfunnsengasjement, og er navet i en videreutvikling av stedet. I samsvar med FN's bærekraftsmål nr. 17 "samarbeid om å nå målene" vil dette være måten å drive arbeidet videre på. Krøderbanen fyller 200 år i 2022, og dette vil bli storslått markert i august.

Følgende tiltak planlegges i 2022:

- Vekststrategi igangsettes i tett samarbeid med Krøderen vel, og med vekt på god involvering av innbyggerne.
- Det støttes oppunder de frivillige initiativ i regi av velforeningen.
- Områderegulering for Krøderen igangsettes.
- Arbeidet med å erverve grunn til nye boligområder fortsetter.

3.6 Innbyggerne i Krødsherad kommune opplever å ha tilgang til et godt og relevant tjenestetilbud.

Innbyggerne i Krødsherad mottar i hovedsak gode og tilpassede tjenester. Helse- og omsorgstjenestene er godt innrettet for framtida og det satses på nye velferdsteknologiske løsninger for å øke effektivitet og tryggheten for hjemmeboende og beboere på institusjon. Krødsherad frivilligsentral er etablert. Fra 1.1.2022 blir barnevernsreformen /oppvekstreformen innført, noe som medfører større ansvar på kommunen med hensyn til tidlig innsats og forebyggende barnevern.

Pr nå er det god kompetansedekning innenfor fagstillingene både i de tunge tjenestene som omtalt over, og i de mer spesialiserte tjenesteområdene hvor det ofte kun er en medarbeider med samme formalkompetanse. Kvaliteten på tjenestene henger ufravikelig sammen med de som er tjenesteutøvere, og samtidig med at fagutviklingsprosessene løper, må det også være et stort fokus på arbeidstakernes kompetanseutvikling

I samfunnsdelen er det et mål *at Krødsherad er ei grønn bygd hvor det er enkelt for alle å ta miljøbevisste valg.* Krødsherad kommune skal være en pådriver for miljøvennlig forbruk og ha minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet. Kommunen kan i størst grad kan være med på å påvirke og redusere klimaendringene gjennom innkjøp, transport, bygg og arealplanlegging.

Følgende tiltak vil bli prioritert i 2022:

- Krødsherad-skolen videreutvikles som en felles skole.
- Innbyggjerservicen videreutvikles gjennom digitale tilbud kombinert med tradisjonelle møtepunkt.
- Plan for nye returpunkter "færre og større" utarbeides.
- Alle kommunens virksomheter godkjennes som miljøfyrtårn ila. 2022.

3.7 Krødsherad kommune er en attraktiv arbeidsgiver med kompetente og serviceorienterte medarbeidere.

Krødsherad kommune har pr nå relevant fagkompetanse i de fleste stillingene. For at vi skal være attraktive som arbeidsgivere må vi vektlegge kompetanse- og medarbeiderutvikling. Filosofien med tillits- og dialogbasert ledelse innebærer at kompetente og myndiggjorte medarbeidere har et godt og avklart handlingsrom. Det forventes økt konkurranse om sjukepleiere, lærere og andre yrkesutøvere i åra framover, og det blir viktig å avklare både kompetansebehov og å finne ut hvordan vi kan gjøre oss enda mer attraktive framover.

Følgende tiltak planlegges i 2022:

- Krødsherad skal i løpet av 2022 utarbeide arbeidsgiverstrategisk dokument der plan for rekruttering og kompetanseutvikling vil inngå.
- Det igangsettes et leder- og medarbeiderutviklingsprogram for å sikre at alle arbeider på et felles grunnlag og mot felles mål.

3.8 Norefjell er Norges foretrukne fjelldestinasjon.

Kommunedelplan Norefjell er godkjent og har i seg høye ambisjoner for videre utvikling av Norefjell. Flere av grunneierkonstellasjonene er i godt driv, og har til dels konkrete planer for utbygging og utvikling av servicetilbud. Pr nå er det rekordstor aktivitet på fjellet med leilighets- og hyttebygging, og antallet varme senger øker i tråd med intensjonene i KDP. Sammenhengen Norefjell – Noresund er viktig for både fjell og tettsted, og et godt samspill vil favne interessene for det store fellesskapet. Testarena Norefjell “best uten bil” er inne i sitt andre av tre prosjektår. Det er avgjørende at prosjektet også lykkes med å inkludere bygda og de fastboende i de nye løsningene og mulighetene som utvikles.

Følgende tiltak planlegges i 2022:

- Gjennomføre prosjektplan for Grønn mobilitet.
- Følge opp initiativ- og igangsette områdereguleringer.

4. DRIFTSBUDSJETT FOR 2022

4.1 Økonomiske utviklingstrekk

Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt det siste halvannet året. Gjenåpningen av samfunnet etter forsommeren har gitt et kraftig oppsving i husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester. Aktiviteten er nå høyere enn før koronapandemien. Arbeidsledigheten går raskt nedover og store deler av næringslivet venter høy vekst i tiden fremover. Finansdepartementet mener det ligger an til en høykonjunktur i norsk økonomi og at arbeidsledigheten vil være lavere enn snittet for de siste 20 årene.

Selv om gjenåpningen har gitt positiv utvikling, forventer Regjeringen at tiltakene for arbeidsledige og permitterte fortsatt vil være på et høyt nivå i 2022 og særlig tiltak rettet inn mot de som har vært lenge utenfor arbeidslivet.

Økt aktivitet og stigende lønnsvekst øker sannsynlighet for renteoppgang. Norges Bank økte styringsrenten til 0,25 prosent ved rentemøtet i september. Det er sannsynlig at ny renteøkning kommer mot slutten av 2021. Usikkerhet om virkningen av høyere renter og videre forløp av pandemien tilsier behov for gradvis heving av styringsrenten. Norges Bank indikerer en styringsrente på rundt 1 prosent om ett år og 1,7 prosent mot slutten av 2024.

4.2 Statsbudsjettet

Kommunes skatteinntekter i 2021 ser ut til å bli 5,0 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Dette skyldes i hovedsak høyere lønns- og sysselsettingsvekst i 2021 og høyere mottatte utbytter i 2020 enn tidligere anslått. Samtidig er pris- og kostnadsveksten for

2021 oppjustert fra 2,7 prosent til 3,3 prosent. Økningen i kostnadsveksten skyldes dels økt lønnsvekstanslag, dels en økning i byggekostnader og en kraftig økning i elprisene. Oppjusteringen av kostnadsveksten trekker isolert sett inntektsveksten i 2021 ned med 2,4 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår en reell vekst i de samlede inntektene på 3,8 mrd. kroner. Dette tilsvarer en reell vekst på 0,7 prosent. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst i kommunal tjenesteyting på 2,5 prosent.

Av veksten i samlede inntekter er 2 mrd. kr frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 0,5 prosent. For kommunene utgjør veksten 1,6 mrd. kr. Denne veksten skal blant annet dekke:

Demografikostnader

Beregninger utført av departementet tyder på at kommunesektoren vil få merutgifter på om lag 0,9 mrd. kr som følge av den demografiske utviklingen. Av dette anslås at 0,6 mrd. kr for kommunene vil belaste de frie inntektene. Pensjon Vekst i pensjonskostnadene i 2022 er anslått til rundt 0,4 mrd. kr. For kommunene utgjør dette 0,36 mrd. kroner. Det er knyttet betydelig usikkerhet til anslaget.

Satsinger

Regjeringen legger til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen. Dette er finansiert innenfor de frie inntektene med 100 mill. kr. 100 mill. kr av veksten begrunnes med tiltak for barn og unges psykiske helse, herunder psykisk helse i videregående skole og lavterskeltilbud i kommunen. 75 mill. kr av dette knyttes til kommunene. Etter dette beregner Regjeringen at kommunenes handlingsrom øker med 0,465 mrd. kr i 2022.

Pris- og lønnsvekst

Lønnsvekst er beregnet til 3,2 %. Pris- og lønnsvekst samlet for kommunesektoren for 2022 er anslått til 2,5 %.

Skattøre

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren. I 2022 forventes det en relativt høy vekst i skattegrunnlagene for kommunesektorens inntektsskatt på grunn av gode vektutsikter, blant annet grunnet sysselsettingsvekst og årslønnsvekst. Det legges derfor opp til redusert skattøre. I statsbudsjettet foreslås det at den kommunale skattøren for 2022 reduseres med 1,2 prosentpoeng til 10,95 %. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter.

INNSATSOMRÅDER OG ENDRINGER

Helse og omsorg

Barnevernsreformen

Det foreslås å øke rammetilskuddet til kommunene med 1,31 mrd. kr i 2022 som kompensasjon for det økte finansielle ansvaret. Fordelingen skjer med 655 mill. kr etter delkostnadsnøkkelen for barnevern, mens 655 mill. kr fordeles særskilt i en overgangsperiode på to år basert på kommunenes bruk av barnevernstiltak før reformen.

Stortinget har vedtatt nye krav om relevant utdanning for ansatte i barnevernet. Kravene trer i kraft i 2022, med en implementeringsperiode på ti år. Rammetilskuddet økes med 52,5 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

Det øremerkede tilskuddet til stillinger innlemmes i rammetilskuddet med 841 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

Endringer i fordelingen til den enkelte kommune ved en innlemming vil inngå i grunnlaget for inntektsgarantiordningen. Kommuner som taper på omleggingen, kan få skjønnsmidler i 2022.

Ressurskrevende tjenester

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet til 1 520 000 kr. Dette gjøres ved å øke innslagspunktet med 50 000 kr utover lønnsvekst. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 prosent. Innstrammingen beregnes til 300 mill. kr, og vil påvirke kommunenes budsjetter og regnskap allerede i 2021.

Fra 2022 kompenseres enkelte mindre kommuner som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Tilskuddet er finansiert ved trekk i innbyggertilskuddet på i alt 55 mill. kr.

Basistilskudd til fastleger

I revidert nasjonalbudsjett ble rammetilskuddet til kommunene økt med 75 mill. kr som kompensasjon for økning av basistilskuddet til fastleger under knekkpunktet fra 1.juli 2021. Som kompensasjon for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 77,1 mill. kr i 2022.

Det foreslås videre at basistilskuddet til fastleger økes ytterligere i 2022. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 51 mill. kr.

Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger

Forslag til endring i pasientjournalloven innebærer blant annet en plikt for kommunene å betale for kostnader til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert bla kostnader til kjernejournal, e-resept og helsenorge.no. Kommunene kompenseres for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022. Kommunenes betaling for medlemsavgiften til helsenettet kompenseres fullt ut i 2022. Rammetilskuddet økes med 322,2 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Økte utgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger

Det foreslås å innføre en felles dagsats for tiltakspenger fra 1. januar 2022. Det legges til grunn av mottakere som allerede mottar supplerende sosialhjelp, vil motta mer sosialhjelp når tiltakspengene reduseres. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 69 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Rusreformen

Det er vedtatt å opprette rådgivende enheter i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Enhetene skal møte personer når oppmøte er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, herunder gjennomføre ruskontroll, dersom det er satt som vilkår. Kommunene kompenseres for etablering av enhetene gjennom en økning i rammetilskuddet på 100 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Barnekoordinator

Det er innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Det legges opp til ikrafttredelse fra 1. august 2022. Kommunene kompenseres med økning i rammetilskuddet på 100 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Oppvekst

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 3.-4. trinn – helårseffekt av endring i 2021.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2021 ble det besluttet å utvide den nasjonale ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 3.- og 4. trinn fra skoleåret 2021/2022. Rammetilskuddet ble økt med 25 mill. kr. Endringen får helårseffekt i 2022, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 35,9 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Kapitaltilskudd til private barnehager

Stortinget har vedtatt å videreføre satsene for kapitaltilskudd til private barnehager på nominelt samme nivå i 2021 som i 2020, i utgangspunktet kun for første halvår 2021. Da også tilskuddet for 2. halvår 2021 ble videreført på 2020-nivå, korrigeres rammetilskuddet i 2022. Rammetilskuddet reduseres med 265,7 mill. kr.

Pensjon i private barnehager – redusert tilskudd og skjermingsordning

Regjeringen foreslår å nedjustere pensjonspåslaget til private barnehager fra 1. januar 2022. Nedjusteringen innebærer en reduksjon i pensjonspåslaget fra dagens 13 % til 11 % av kommunens lønnskostnader. Årsaken er at private barnehager i gjennomsnitt har lavere pensjonsutgifter enn de får tilskudd til. For å gi barnehager med svak økonomi noe bedre tid til å tilpasse seg, foreslås det å opprette en ny overgangsordning for enkeltstående barnehager. Dette gir en nettoeffekt på 206,9 mill. kr i 2022. Rammetilskuddet reduseres tilsvarende.

Økonomisk tilsyn med private barnehager

Ansvar for å føre økonomisk tilsyn med private barnehager overføres fra kommunene til et nyopprettet nasjonalt tilsyn i Utdanningsdirektoratet fra 1.1.2022. Rammetilskuddet til kommunene reduseres derfor med 5 mill. kr.

En ekstra skoletime naturfag i grunnskolen

Det innføres en ekstra time naturfag i grunnskolen fra skoleåret 2022/2023. Kommunene kompenseres gjennom rammetilskuddet med 99,8 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Økonomiske grep i budsjettforslaget til ny regjering

I Hurdalsplattformen forpliktet regjeringspartiene seg til å forbedre toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Regjeringen foreslår i budsjettet for 2022 å senke innslagspunktet med 50 000 kroner til 1 470 000 kroner, slik at det blir reelt uendret fra 2021. Det foreslås videre 47,2 mill. kroner i økt rammetilskudd som følge av diverse korreksjonssaker. Dette gjelder 314,9 mill. kroner til redusert maksimalpris i barnehage, reduksjon på 168,9 mill. kroner til nedjustering av pensjonspåslag til private barnehager, reduksjon på 99,8 kroner som følge av reversering av ekstra time i naturfag på ungdomstrinnet og 1 mill. kroner til oppretting av takst for rh-immunisering (vist kun på landsnivå).

4.3 Finansielle måltall

Krødsherad kommunes vedtatte økonomireglement sier følgende om finansielle måltall:

Finansielle måltall skal fastsettes av kommunestyret (jf. KL§14-2), dvs politiske målsettinger for kommunens økonomiske utvikling. Disse vedtas hvert år i forbindelse med arbeidet med økonomiplan og budsjett. Våre måltall er basert på KS sine anbefalinger med følgende parametere; måltall for netto lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Økonomisk handlingsrom – nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet

	Netto lånegjeld korrigeret for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
	Over 75 pst av driftsinntekter	Under 1 pst av driftsinntekter	Under 5 pst av driftsinntekter
	65 - 75 pst av driftsinntekter	1 - 2 pst av driftsinntekter	5 - 8 pst av driftsinntekter
	Under 65 pst av driftsinntekter	Over 2 pst av driftsinntekter	8 pst av driftsinntekter

Hovedmålet er at kommunens økonomi skal styres mot måltall innenfor grønn sone. Eksakt beregning av måloppnåelse beregnes på bakgrunn av avsluttet regnskap.

Da budsjettet vedtas på nettoramme pr. sektor, er det først mulig når detaljbudsjettet er endelig å beregne måltallene i forhold til ovennevnte. Beregning legges fram for kommunestyret på et senere tidspunkt.

4.4 Organisering av budsjett og økonomiplanarbeidet

Arbeidet med årsbudsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 er i hovedsak en videreføring av de arbeidsformer som er lagt til grunn for de siste års budsjettarbeid. Årets budsjettarbeid, på bakgrunn av økningen i frie inntekter, er gjennomført med relativt lave skuldre.

Økonomiplanen er et verktøy for å kunne foreta strategiske valg/realisere strategiske beslutninger i økonomiplanperioden. Prinsippet med rammebudsjettering (nettobudsjett) er videreført, og

budsjettet presenteres som tidligere på hovedtallsnivå/sektornivå. Økonomiplan og årsbudsjett er satt opp etter netto rammer for følgende områder. Det vil bli foretatt endringer i oppsettet i løpet av året når ny org.modell iverksettes.

- Kommunedirektøren
- Oppvekst og kultur
- Helse og omsorg
- Teknisk drift og utbygging
- NAV
- Service og administrasjon
- Samfunns- og næringsutvikling

For hver sektor er det utarbeidet en tabell som viser endringer fra vedtatt nettoramme for 2020 til forslag til budsjett for 2021. Det vises til nærmere omtale under hver sektor sitt kapittel.

4.5 *Bevillingsoversikt og driftsbudsjettet for 2022 og økonomiplan 2022-2025*

Tabellen nedenfor viser hovedoversikten for driftsbudsjettet for perioden 2022 til 2025. Første år i perioden er bindende, mens de øvrige år er retningsgivende.

BEVILLINGSOVERSIKT - DRIFT

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rammetilskudd	-87 587 900	-88 331 000	-82 572 000	-82 572 000	-82 572 000	-82 572 000
Inntektsutjevning			3 649 000	3 649 000	3 649 000	3 649 000
Inntekts- og formuesskatt	-74 911 876	-75 478 800	-93 022 000	-93 022 000	-93 022 000	-93 022 000
Eiendomsskatt	-9 625 944	-9 830 000	-10 200 000	-10 400 000	-10 600 000	-10 800 000
Andre generelle driftsinntekter	-2 424 801	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Sum generelle driftsinntekter	-174 550 521	-174 539 800	-183 045 000	-183 245 000	-183 445 000	-183 645 000
Rammeområde 1	6 364 132	11 238 800	12 115 000	10 265 000	10 265 000	10 265 000
Rammeområde 2	53 378 699	54 054 000	56 301 000	56 051 000	55 451 000	55 451 000
Rammeområde 3	60 849 275	60 378 700	63 110 900	62 410 900	62 410 900	62 410 900
Rammeområde 4	8 279 569	7 442 600	8 791 400	8 541 400	8 291 400	8 291 400
Rammeområde 5	4 103 511	4 139 500	4 206 200	4 206 200	4 206 200	4 206 200
Rammeområde 6	11 344 786	12 984 700	14 149 700	14 249 700	14 149 700	14 249 700
Rammeområde 7	1 938 976	3 652 700	4 092 900	4 092 900	4 092 900	4 092 900
Ufordelt innsparing						
Sum bevilgninger drift	146 258 948	153 891 000	162 767 100	159 817 100	158 867 100	158 967 100
Renteinntekter	-2 630 748	-1 250 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Utbytter	-5 501 309	0				
Gevinster/tap på finan. Omløpsmidl.						
Renteutgifter	4 774 384	6 431 000	7 081 200	8 958 500	9 716 400	9 470 700
Avdrag	11 594 615	15 342 800	12 612 600	15 057 700	15 945 100	15 927 800
Netto finansutgifter	8 236 942	20 523 800	18 693 800	23 016 200	24 661 500	24 398 500
Netto driftsresultat	-20 054 631	-125 000	-1 584 100	-411 700	83 600	-279 400
Overføring til investering	2 710 977	1 800 000	12 702 900	7 250 000	2 250 000	2 250 000
Netto avsetn./bruk bundne driftsfond	2 142 786	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Netto avsetn. /bruk disposisjonsfond	27 637 390	-1 800 000	-11 243 800	-6 963 300	-2 458 600	-2 095 600
Dekning av tidligere års merforbruk	-12 436 522					
Justering - forskriftsendring						
Sum disp./dekning av netto driftsresultat	20 054 631	125 000	1 584 100	411 700	-83 600	279 400
Resultat	0	0	0	0	0	0

Tabellen ovenfor viser bevilgningsoversikt for driftsbudsjettet for perioden 2022 til 2025.

«Bevilgningsoversikt» erstatter tidligere «Hovedoversikt» og er i råd med nye regnskapsforskrifter, og er nå obligatorisk skjema i budsjett- og regnskapssammenheng.

Første år i perioden er bindende, mens de øvrige år er retningsgivende.

Rammetilskudd er budsjettet i henhold til KS' sin prognosemodell som har justert Regjeringen sitt forslag med tanke på befolkningsutvikling. Regjeringen sitt forslag – uten befolkningsjusteringer – ligger totalt ca. 1 million kroner over det som ligger i forslaget på totale frie inntekter (rammeoverføringer og skatteinnang inkl. inntektsutjevning). Rammetilskuddet er uendret i planperioden

Inntekts- og formueskatt er lagt inn i tråd med KS' sin prognosemodell - denne er også videreført uendret i planperioden.

Eiendomsskatt er budsjettet med samme promille som inneværende år, men med påslag av kr 200.000 i forhold til nye takseringsobjekter. Det ligger ingen økning av promillen i planperioden.

Generelle statstilskudd er hovedsakelig rentekompensering fra staten knyttet til tidligere investeringer innenfor skolebygg og omsorg samt konsesjonsavgifter.

Rammeområdene er kommentert senere i dokumentet.

Renteinntekter og utbytte er renteinntekter på Krødsherad kommunes bankinnskudd samt renter av ansvarlig lån Krødsherad Everk. Det er ikke budsjettet med utbytte.

Renteutgifter er budsjettet med en rentesats på 2,25%. Pr. i dag ligger rentesatsen på 1,3%. Renter og avdrag er lagt inn i henhold til vedtatte og foreslåtte investeringer. Det er verdt å merke seg at vedtatt låneopptak på 40 millioner kroner til skolebygg i 2021 ble reversert med vedtak i kommunestyret. Det er også tatt hensyn til de andre endringene som er vedtatt i kommunestyret når det gjelder bruk av ubrukte lånemidler. Reduksjon av låneopptak til renseanlegg er redusert i og med at Sigdal kommune har innbetalt sin investeringsandel i sin helhet. I henhold til kommune-styrets vedtak om at salgssummen for Krøderen «gamle» barnehage skulle gå til nedbetaling av lån, er dette hensyntatt med en nedbetaling på ca. 2,4 millioner kroner.

Avdrag på lån er budsjettet i råd med avdragstid p de ulike lånene, samt de samme justeringer som beskrevet under renteutgifter.

Overføring til investering er som teksten sier overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Nye forskrifter gir oss ikke anledning til å inntektsføre fondsbruk direkte inn i investeringsregnskapet – dette må inntektsføres i driftsregnskapet for så å overføres derfra til investeringsregnskapet.

Som man ser er det overført mer til bruk i investeringsregnskapet i årene 2022, 2023 og 2025, mens det er en større bruk i 2024 enn overføringen til investeringsregnskapet. Dette betyr at det i årene 2022, 2023 og 2025 er budsjettet med driftsmidler til investeringer, mens det i 2024 er budsjettet med bruk av fond til dekning i driftsbudsjettet som følger:

	2022	2023	2024	2025
Overføring til investering	12 702 900	7 250 000	2 250 000	2 250 000
Netto avsetninger/bruk av disp.fond	11 243 800	6 963 300	2 458 600	2 095 600
	1 459 100	286 700	-208 600	154 400

Netto avsetning/bruk av bundne driftsfond er avsetning av mottatte konsesjonsavgifter samt bruk av fond til dekning av utgifter til trivselsassistenter ved Kryllingheimen.

Netto avsetning/bruk av disposisjonsfond er bruk av fond til investeringer – se pkt. ovenfor.

4.6 Sektor 1: Kommunedirektøren

Sektor omfatter kommunedirektørkontoret, politisk styring, regionråd og avsetning til lønnsoppgjøret.

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	10 755 300	11 238 800	12 115 000	10 265 000	10 265 000
Økte kostnader:					
Avsetning lønnsoppgjør	2 100 000	2 700 000			
Disponibelt barnevernreformen		1 500 000			
Avsetning økning pensjonsavsetning					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	11 500	103 200			
Grønn mobilitet	200 000				
Etablererveiledningstjeneste		82 000			
Satellitt og sms-avgifter	100 000				
Juridisk bistand					
Økning stillingshjemmel 30%		303 000			
Skjønnsmidler/rammetilskudd til fordeling	1 812 000				
Strategiplan - Norefjell Destinasjon					
Kontrollutvalg - økning driftskostnader		100 000			
Kontrollutvalg - opplæring 2020					
Reduserte kostnader:					
Avsetning lønnsoppgjør 2018	-2 400 000	-2 100 000			
Disponibelt barnevernreformen			-1 500 000		
Skjønnsmidler til fordeling	-1 250 000	-1 812 000			
Strategiplan - Norefjell Destinasjon			-350 000		
Kontrollutvalg - opplæring	-30 000				
Økte inntekter:					
Diverse justeringer					
	11 298 800	12 115 000	10 265 000	10 265 000	10 265 000
Rammereduksjon	-60 000				
Ny ramme - overført hovedoversikt	11 238 800	12 115 000	10 265 000	10 265 000	10 265 000

4.7 Sektor 2: Oppvekst og kultur

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	52 551 000	54 054 000	56 301 000	56 051 000	55 451 000
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	187 600	1 701 500			
Okt lønnskostnad Kirkelig fellesråd	6 000	52 100			
Avslutningsekskursjon 10 klasse - årets		101 500			
Vedlikehold kirker - engangstilskudd 2020	125 000				
Styrking barnehage		841 000			
Styrking skole		760 000			
Ressursøkning Noresund skole	455 000				
Ressursøkning skole og barnehage	600 000				
PPT-tjenester	150 000	160 000			
Privat barnehage	80 000				
Lærertiltak - øremerket innlemmet		129 000			
Bibliotek tjenester	40 000	130 000			
Lønnskostnader - særskilt behov					
Ungt Entreprenørskap		35 000			
Fagfornyelsen		300 000			
Grunnskole - basis	100 000				
Tidlig innsats skolene	400 000				
IKT-system	50 000				
Lysløype	60 000				
Kulturmidler	50 000				
Ungdomsklubb	100 000				
Barnehagene	850 000				
Work Shop helger	200 000				
Ungdomsråd - disposisjon		50 000			
Reduserte kostnader:					
Avslutningsekskursjon 10 klasse - fjorårets		-91 000			
Frivilligkoordinator - overført sektor 3	-350 000				
Vedlikehold kirker - ekstraordinært 2018	-100 000				
Work Shop helger		-200 000			
Krøderen barnehage - 01.08.21	-549 900	-659 100			
Noresund barnehage - 01.08.21	-843 700	-1 012 000			
Skolene - reduksjon fra 010920	-172 000	-301 000			
Trossamfunn	-35 000				
IKT-system		-50 000			
Samlokaliseringssparing			-250 000	-600 000	
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Søskenmoderasjon SFO	100 000				
Foreldrebetaling - reduksjon		300 000			
SUM	54 054 000	56 301 000	56 051 000	55 451 000	55 451 000
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	54 054 000	56 301 000	56 051 000	55 451 000	55 451 000

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

- Noresund barnehage
- Krøderen barnehage
- Krødsherad skole 1.-10. trinn med SFO
- Kommunal musikk og kulturskole
- Krødsherad kommunes andel av interkommunal P.P.T
- Krødsherad kommunes andel av interkommunal voksenopplæring
- Krødsherad kommunes andel av interkommunalt biblioteksamarbeid – Midt-Buskerud Bibliotek
- Kommunal ungdomsklubb
- Oppfølging av Krødsherad Ungdomsråd
- Kulturfeltet

Hovedtrekk for oppvekst og kulturs budsjett for 2022:

- Skolene jobber videre med *Fagfornyelsen av 2020* som førende for skolens virksomhet, i tillegg til *Opplæringsloven*.
 - Arbeidet med Fagfornyelsen styrkes med 300.000.- i det alt vesentlige til innkjøp av læremidler. 10. klasse er fra skoleåret 2021-22 også omfattet av den nye læreplanen.
 - Arbeidet med tidlig innsats skal evalueres og prioriteres i lys av en høyere andel spesialundervisning i kommunen enn resten av landet. Styrking i skole gjenspeiler kortsiktig et behov for å imøtekomme de vedtakene som er gjort i forhold til spesialundervisning. På sikt skal dette dreies over på tidlig innsats. Elever med behov for spesialpedagogisk hjelp skal hele tiden ivaretas etter anbefaling i sakkyndig vurdering fra interkommunal PPT.
 - Etter noen år med 1:1-dekning av læringsbrett/PC for alle elever, har skolen landet på at de ønsker at 1.-4. trinn bruker læringsbrett(iPad) og alle elever fra 5.-10. trinn får egen PC til bruk i læringsarbeidet på skolen og hjemme. Nye enheter gis i 2022 på 1. + 5. + 8. trinn. Denne årlige utskiftingstakten sikrer at alle elever har en god dekning av relevante digitale verktøy. I 2022 vil vi i tillegg skifte ut mange lærer-PC'er som er modne for dette.
 - En ekstra time i naturfag skal innføres i grunnskolen (forrige regjering sitt forslag)
 - Kommunalt tilskudd til 10. trinns reise til Polen på 3.500 kroner pr elev opprettholdes.
 - Forutsatt et vedtak om bygging av ny skole vil en samlokalisering skje i august 2022. Det forventes en mulighet for frigjøring av ressurser i denne prosessen allerede fra høsten, og en driftsmessig innsparing er lagt inn fra 2023.
- Barnehagens virksomhet styres av *Lov om barnehager* med *Rammeplan 2017* som sentral forskrift.
 - Bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagen følges.
 - Det foretas så langt som mulig løpende inntak av barn i de kommunale barnehager, jfr. eget kommunestyrevedtak.
 - Det ventes omtrent samme søkning som i 2021 til barnehagene. Det legges ikke opp til en reduksjon i bemanningen.
 - Arbeidet med tidlig innsats skal evalueres i lys av en økende andel barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagene. Styrking i barnehage gjenspeiler kortsiktig et behov for å imøtekomme de vedtakene som er gjort i forhold til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp. På sikt bør dette dreies over på tidlig innsats. Barn med

behov for spesialpedagogisk hjelp skal hele tiden ivaretas etter anbefaling i sakkyndig vurdering fra interkommunal PPT.

- Makspris i barnehagene er i årets statsbudsjett foreslått redusert med kr. 3050.- fra 1. august 2022.
- Sektoren følger opp inngåtte avtaler om interkommunalt samarbeid om PPT, Voksenopplæring og bibliotek med de økonomiske forpliktelsene dette innebærer. Modum kommune er vertskommune for disse og har bedt om en økning av vårt bidrag også i år.
- Musikk- og kulturskolen videreføres innenfor dagens ramme.
- Ungdomsklubben videreføres innenfor dagens ramme.

Mål og innsatsområder for sektor Oppvekst og kultur

Skole og barnehagetilbudet i Krødsherad skal ha en høy faglig kvalitet som bidrar til å øke elevenes faglige resultater, og som bidrar til at elevene gjennomfører videregående opplæring. Alle barn og unge skal oppleve å ha et trygt og godt miljø i barnehage og skole.

Sektoren skal levere gode tjenester til alle aldersgrupper på en slik måte at innbyggerne føler seg trygge og ivaretatt i tråd med. Sektoren vil i 2022 bidra til at målene i kommuneplanens samfunnsdel blir oppfylt gjennom å

- Rutinemessig innarbeide verdiene imøtekommenhet, raushet, inkludering og nytenking i hele sektoren
- Fortsette arbeidet med å utvikle barnehage og skole som trygge sosiale arenaer tuftet på MOT-verdiene
- Bidra til at skolene samskaper med næringslivet gjennom Ungt Entreprenørskap
- Samarbeide med frivilligheten gjennom frivilligsentralen for å styrke lokal vertskapskompetanse og stolthet
- Sørge for at barnehagene et godt og variert barnehagetilbud hvor det enkelte barn blir sett og ivaretatt
- Tilby en god skole som gir den enkelte elev et godt læringsutbytte og et godt og trygt skolemiljø
- Sette fokus på sosiale ferdigheter og fysisk aktivitet i både barnehage, skole og SFO
- Opprettholde og utvikle kreative og inkluderende fritidsarenaer for barn og unge
- Tilby gode og støttende samarbeidsarenaer for foreldre og foresatte

Utfordringer og utviklingstrekk

- Tidlig innsats både i barnehage og skole har i lang tid vært en viktig strategi for nasjonal barnehage- og skolepolitikk, og målet vårt har vært å gi et godt, spennende og tilpasset barnehage- og skoletilbud som oppfyller kravene i gjeldende lovverk, forskrift og rammeplan/læreplan. Når vi nå ser at behovet for spesialpedagogisk hjelp fortsetter å øke, og da særlig mot slutten av grunnskolen, må vi erkjenne at vi ikke har lykkes på dette området. Dette vil bli et hovedsatsingsområde i 2022 og årene framover.
- Sektoren vil fortsette arbeidet for å gi barna og elevene både danning og utdanning som kvalifiserer for framtida og meningsfull deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.
- For å kunne ta ut elevenes fulle læringspotensial kan det være en utfordring at dagens skoletilbud er tilrettelagt slik at elevene først etter halve skoleåret i 5. trinn får undervisning daglig. Dette vil bli drøftet i skolens organer i tida framover.
- Desentralisert kompetanseutvikling er en ordning som videreføres fra staten. Krødsherad kommune fortsetter i nettverk med Sigdal, Modum, Hole og Ringerike – pr. i dag med tilbud inn mot ansatte i skole.
- Skolene samarbeider svært godt om Krødsheradskolen – også med tanke på en mulig samlokalisering i august 2022. Vi ser økende kompetanseflyt, faglig og profesjonelt samarbeid og felles utviklingsarbeid.

- Barnehagene og skolene har felles mål for et inkluderende miljø gjennom «Handlingsplakaten» - som oppsummerer prosjektet om inkluderende læringsmiljø som sektoren var med på tidligere.
- Barnehagene jobber nå med å implementere det nye kapittelet i barnehageloven om et trygt og godt barnehagemiljø. En kommunal handlingsplan er utarbeidet.
- Skolene har kommet langt i implementeringen av ny læreplan – Fagfornyelsen.
- Kulturfeltet vil gjennom omorganiseringen av sektorene få et høyere fokus enn tidligere. Kultur skal bli en viktig faktor for både innbyggere og tilreisende, og kan bidra til å skape røtter og tilhørighet og bety en forskjell med tanke på attraktivitet for nye innbyggere og for de som allerede har gode røtter i bygda.
- Arbeidet med et nytt skolebygg vil stå helt sentralt for sektoren ved et vedtak om bygging. Med en antatt byggestart høsten 2022 vil det bety en stor endring for elever og ansatte med tanke på midlertidighet – samtidig som det å være en skole med to lokasjoner også har sine åpenbare utfordringer.

4.8 Sektor 3 Helse og omsorg

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	59 744 400	60 378 700	63 110 900	62 410 900	62 410 900
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	216 200	1 892 700			
Frivilligkoordinator - fra sektor 2	350 000				
Legevakt	100 000	186 500			
Barnevern - generell økning	300 000	50 000			
Økning årsverk - midlertidig		700 000			
Lisenskostnader	90 000				
Ny stilling: Fagsykepleier	463 500				
Helsestasjon	150 000				
ASVO - vask av tøy	200 000				
Reduserte kostnader:					
Velferdteknologi - samarb. andre komm.					
Stillingsreduksjon - prosjekt	-975 400				
Stillingsreduksjon - TTF 60% fra 01.05	-260 000	-97 000			
Reduksjon årsverk			-700 000		
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Leieinntekter leger					
Leieinntekter fysioterapeut					
Diverse justeringer					
	60 378 700	63 110 900	62 410 900	62 410 900	62 410 900
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	60 378 700	63 110 900	62 410 900	62 410 900	62 410 900

Tjenesteområdene

- Legesenter og interkommunal legevakt
- Kommuneoverlege
- Forebyggende helse
 - Jordmortjeneste
 - Helsestasjon og skolehelsetjeneste
 - Psykisk helse
 - Rusomsorg
 - Fysioterapi og friskliv
- Sykehjem
 - Korttidsplasser og avlastning (avdeling for palliasjon og rehabilitering)

- Langtidsplasser
- Skjermet enhet
- Kommunale akutte døgnplasser
- Hjemmebasert omsorg
 - «Aktiv og trygg hverdag» - dagsentertilbud
 - Praktisk bistand
 - Hjemmesykepleie
- Omsorg pluss
- Tjenester til funksjonshemmede
- Frivilligsentral
- Interkommunal barneverntjeneste (Midt-Buskerud)
- Krisesenter (Ringeriksregionen)

Bemanning og rekruttering

Sektoren har mange godt voksne helsefagarbeidere og når disse går av med pensjon forsvinner mye erfaring og kompetanse. I tillegg til å ta inn lærlinger vil vi tilby deltidsansatte som samler timer for å ta fagbrev økt stilling slik at de kan gå inn i disse stillingene når de er ferdig utdannet.

- **1 årsverk – midlertidig (2022)**

Fortsatt brukes ufrivillig deltid og dette er vanskelig å løse uten tilførsel av friske midler. Grepet som er gjort er at det økes med til sammen 1 årsverk innenfor egen ramme (timer i timebank). For ytterligere økning fra deltid til heltid er det behov for 1 nytt årsverk. Dette vil bety en styrking av grunnbemanningen, økt kontinuitet og redusert vikarbehov. Det er ikke funnet rom for dette i budsjettforslaget for 2022, og vil med stor sannsynlighet bli innarbeidet i 2023.

Fagutviklingssykepleier har kommet godt inn i sin funksjon og vi har etablert demenskoordinator og kreftkontakt. Det videreføres 40% ressurs til å jobbe med velferdsteknologi (midler fra nasjonalt velferdsteknologiprogram). Denne funksjonen er svært viktig for utviklingen av framtidens omsorgstjenester, og jobber i tett samarbeid med Modum og Øvre Eiker i ulike prosjekter.

Leder av frivilligsentralen startet 1. mai og forbyggende helse ble styrket med ruskonsulent i forbindelse med omorganiseringen av NAV. Det er også tilsatt helsesykepleier/familieterapeut. Dette vil være svært nyttig kompetanse når vi nå får et større ansvar for forebyggende barnevern (ref. barnevernsreformen)

Satsningsområder 2022

- «Leve hele livet» - kvalitetsreform i eldreomsorgen
 - Helsehjelp – økt kompetanse – Klin Obs kommune (klinisk observasjonskompetanse)
 - Aktivitet (dagtilbud hjemmeboende og økt aktivitet sykehjemmet)
 - Sammenheng i og gode overganger mellom tjenestene
- Fortsatt satsning på velferdsteknologiske løsninger både for hjemmeboende og pasienter på institusjon
- Gjenoppta dagtilbud for hjemmeboende demente
- Etablere frivilligsentral i egne lokaler
- Etablere Krødsherad helsehus på Norefjellporten
- Styrke lavterskeltilbudet psykisk helse og rus
- Barnevernsreformen
 - Økt forebyggende innsats - Bedre tverrfaglig innsats – tidlig
- Videreutvikle lavterskeltilbud rus og psykisk helse
- Vurdere Friskliv ung
- Revidere årshjul til skolehelsetjenesten i lys av fagfornyelsen til skolen.
- Videre arbeid med ungdata-resultatene – alle sektorer sitt ansvar

Utfordringsbildet 2022

I skrivende stund er litt vanskelig å anslå hvor mye kapasitet vi må bruke på pandemihåndtering i 2022, herunder smittesporing, testing og vaksinasjon, samt utviklingen i spesialisthelsetjenesten med økende antall innleggelser og høyt press.

De langsiktige utfordringene er den demografiske utviklingen med en stadig økende eldrebefolkning og dermed et økende antall demente. Aldring og helse har beregnet at demente i Krødsherad vil øke med 43% fra 2020 til 2030 og doble seg fram til 2040 (demenskartet.no). Framtidig tjenesteutvikling må ta høyde for dette.

4.9 Sektor 4: Teknisk drift og utbygging

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	8 099 200	7 442 600	8 791 400	8 541 400	8 291 400
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	43 400	388 800			
Diverse justeringer	150 000				
Energikostnad - prisøkning		400 000			
Norefjellporten		50 000			
VAR-utgifter (dekkes av fond)					
Lensmannsgården	400 000				
Brøyting/strøing	400 000	150 000			
Økning av arealer kommunale bygg	400 000				
Reduserte kostnader:					
Samlokalisering skole			-250 000	-250 000	
Økte inntekter:					
Husleie - nye boliger - omsorg+					
Ny renseløsning: NVA og Sigdal	-2 000 000				
Norefjellporten - leieinntekter eksterne					
Norefjellporten - leieinntekter leger					
Reduserte inntekter:					
DRBV	-50 000				
Endring selvkostberegning		300 000			
Lensmannsgården - utleie NAV		60 000			
Diverse justeringer					
	7 442 600	8 791 400	8 541 400	8 291 400	8 291 400
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	7 442 600	8 791 400	8 541 400	8 291 400	8 291 400

Sektoren sitt ansvarsområde omfatter

Vann, avløp, renovasjon, kommunale veger, brann-, rednings- og feiervesen, drift og vedlikehold av kommunale bygg og anlegg, herunder også parker og plasser. Sektoren drifter anleggene til NVA og ivaretar funksjonen daglig ledelse av NVA.

Bemanningen fordeler seg med 7 driftsoperatører, 5 administrative stillinger og noe på renhold og badevakt. I forbindelse med Covid19 er flere renholdere leid inn på timeskontrakter utover de faste.

Nasjonalt situasjons- og utfordringsbilde

Mye av infrastrukturen i Norge ble etablert på 60-, 70- og 80 -tallet. Dette medfører at kvaliteten på deler av norsk infrastruktur er i ferd med å gå ut på dato, samt man den gang dimensjonerte for andre klimatiske forhold enn i dag. Særlig innen veg, vann, avløp og overvannsystemer er det store investeringsbehov. Klimaet er i endring og forurensning tas på alvor. EU har vedtatt flere krav som Norge har gjort til gjeldende lov for disse områdene, eksempelvis ved *vanndirektivet* og *vannforskriften*. Dette er forventet å gi kommunene store utgifter de neste 10-15 årene. I media i 2021 har det vært flere artikler som beskriver sterkt økende kommunale avgifter frem mot 2030, noe også Krødsherad må være forberedt på.

Kommunen har i planarbeidet ta FNs bærekraftsmål på alvor. Teknisk sektor ivaretar bl.a.

- *6 Rent og gode sanitærforhold* og *14 Livet i havet* gjennom daglig VA drift og hovedplan vann, avløp, overvann og vannmiljø.
- *9 Industri, innovasjon og infrastruktur* og *12 Ansvarlig forbruk og produksjon* gjennom anskaffelser hvor tilbydere kan være med å utforme løsninger og bygge infrastruktur, samt at det settes miljøkrav og krav til oppfølging av sosiale forhold

Lokalt situasjons- og utfordringsbilde

De senere år har hovedfokuset lokalt vært på å rehabilitere/bygge nye bygg, samt etablere et godt VA-nett på Norefjell og nytt avløpsrensaneanlegg. Dette er gode tiltak som gir kommunen merverdi i mange år fremover. Nasjonalt er det et stort fokus på energibesparende tiltak for bygningsmasse. Krødsherad kommune sine formålsbygg varmes med bioenergi, samt at flere bygg de senere år er rehabilitert. Det som står igjen på dette området lokalt er i grove trekk varmepumper i boliger og nybygg til skoler og samfunnshus.

Samtidig begynner store deler av VA-nettet i bygda å eldes, og fokusområdet må endres. Hovedplanen vil synliggjøre behov og legge frem en tiltaksliste med ressursbehov i 2022. En konkret utfordring som er synliggjort i dette arbeidet er tilgangen på brannvann. Det er et preakseptert krav i teknisk forskrift til 20 l/s i boligområder og 50 l/s i en time for større bygg i sentrumsområder. Kommunen kan i liten grad imøtekomme disse kravene noe sted bygda. I hvert enkelt prosjekt, f.eks. reguleringsplaner for boligområder eller utbygging i sentrumsområder, vil det være dialog med brannvesenet for å undersøke alternative tiltak, men dersom fravik fra kravet ikke gis vil investeringskostnaden øke kraftig i alle kommende prosjekter hvor kommunen er tiltakshaver.

Styrtregn er også i Krødsherad noe som forekommer å gjør skade. Foreløpig er dette håndtert i driften, men det må påregnes større investeringsbehov i overvannstiltak i årene som kommer. I flere av eksisterende byggefelt er det ikke etablert overvannsnett, og dette gjøre det krevende nå ved lokale utbrudd.

Relevant historikk

De siste 5 år har kommunestyret i investeringsbudsjettet bl.a. prioritert å sette av penger til opprusting av kommunale veger og kommunale bygg. Dette har gitt administrasjonen muligheten til å gjøre en god del tiltrenge investeringer. Tall fra kommunebarometer presenteres i følgende tabell med utvikling det senere år. Energikostnaden varierer noe fra år til år, men energibruk per bruker er i jevn utvikling. Antall m² med formåls bygg har økt, og dette stemmer overens med utbygging av Noresund Bhg og Nye Kryllingheimen. Det kan i denne sammenheng nevnes at Krødsherad har 8.33 m² formålsbygg/ innbygger, mens landsgjennomsnittet er 7,36. Mengde

husholdningsavfall stiger noe. Dette er en nasjonal trend, men stigningen lokalt er større enn Norge for øvrig.

	2016	2017	2018	2019	2020
MIL01 Energikostnader per kvm bygg	248	304	245	286	330
MIL02 Formålsbygg, areal per innbygger	218	217	229	248	243
MIL03 Energibruk per bruker, kommunale bygg	219	192	210	195	224
MIL04 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	298	293	323	315	329
MIL05 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	313	318	318	318	295
MIL06 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	239	249	280	282	

Vannforbruket har steget i kommunen de senere år, noe som også er en nasjonal trend. Det er imidlertid forventet et fall etter vannmålerinnføringen, noe tall fra lokal driftskontroll antyder. Tall for 2020 er imidlertid ikke med i denne tabellen, uvisst hvilken årsak.

Kommunale avgifter til renovasjon, vann og avløp har de siste årene steget, spesielt innen avløp. Dette er som forventet som følge av nytt avløpsrensaneanlegg. Dersom en ser på KOSTRA-tall så ligger Krødsherad kommune på 335. plass av landets kommune på gebyrer. Kvaliteten på vannforsyningen er basert på at vannprøvene vises som gode, men det rehabiliteres i for liten grad ledningsnett. Gjennomsnittsalder på nettet i kommunen er 31 år, mens landsgjennomsnittet er ca. 32 år. Slik sett kan se ut som om kommunen ligger godt an. Imidlertid forpurren statistikken av at mye av nettet på Norefjell er nybygd siste 10-15 år, mens det i bygda er gjort lite.

Hovedtrekk ved budsjettet

Generelt må sektoren i 2022 holde et ekstra øye med energipriser og prisvekst i detaljhandelen. Disse har steget markant mot slutten av 2021. Det foreslås i budsjettet å øremerke 400 000 kr til økte energikostnader. Det vil rapporteres på dette i tertialrapporter i 2022.

Gebyrer

Gebyrinntekter for vann, avløp og renovasjon (VAR) beregnes etter selvkost og påvirker ikke driftsbudsjettet direkte. Endringer i gebyrene innenfor selvkost fremmes i egne politiske saker.

Husleiesatsene for 2022 (inntekter fra utleie av kommunale boliger) reguleres i tråd med husleiekontraktene.

Billetsatser for svømmehallen holdes uendret.

Tiltak og konsekvenser

Sektoren er fullt bemannet per desember 2021 for daglige oppgaver. Aktivitetsnivået er imidlertid høyt utover ordinær drift, og mannskapet bruker mye tid på å følge opp pågående prosjekter og ny teknologi som følger med prosjektene. For å ivareta utbygging på en profesjonell måte er det leid inn eksterne prosjektledere for skoleprosjektet.

Sektoren har en samarbeidsavtale med NAV om å bidra med oppgaver for personer som skal ha arbeidstrening og som har økonomiske ytelser fra NAV. Personell på arbeidstrening og eventuelle lærlinger inngår i sektorens samlede ressurs for drift og vedlikehold av kommunale bygg.

Vedlikehold av kommunale bygg i 2022 planlegges utført på noen av de gjenstående kommunale leiligheter og på formålsbyggene, bortsett fra skolene som vedlikeholdes på sparebluss.

Innenfor tildelt ramme prioriteres reparasjoner/akutte behov for utskiftning av gammelt utstyr osv. Det kan ikke påregnes at alle ønsker fra brukere av kommunale bygg kan innfris.

Det planlegges i 2022 flere konkurranser innenfor Lov om offentlig anskaffelse. Dette vil ta en del administrativ kapasitet.

Prioriterte innsatsområder

Vann og avløp

- Ferdigstille innføring av vannmålere for kommunale abonnenter, og bistå NVA med tilsvarende.
- Videreføre arbeidet med hovedplan vann, avløp, overvann og vannmiljø. Det vil komme egne saker for deler av dette arbeide til kommunestyret undervegs og til slutt, forventet sommeren 2022, en helhetlig plan for endelig politisk behandling.
- Følge opp NVA AS i henhold til gjeldende avtaler og vedtak
- Prosjektet med Norefjell Renseanlegg ferdigstilles og et sluttregnskap settes opp. Deretter gjennomføres en avregning mellom Krødsherad og Sigdal kommuner.
- Forutsatt vedtak fra Statsforvalteren i Viken skal tiltak vedr. avslutning- og etterdrift på Slettemoen iverksettes.
- Spredt avløp. *Tilsynskontoret for spredt avløp i Drammensregionen* er i 2022 inne i sitt 4. år med ansvar for spredt avløp i kommunen. Det vil i tiden bli flere tilsyn på eksisterende anlegg for spredt avløp, både i bygda og på Norefjell.
- Pålegg om tilknytning til eiendommer som ligger i nærheten av offentlig avløp vil bli sendt.
- Teknisk sektor er tildelt en investeringspott med penger til VA-oppgraderinger. Det arbeides konkret med driftskontrollanlegg på alle kloakkpumpestasjoner, noe mer styring på vanddistribusjonsnettet, Kørpen pumpestasjon samt planer om å bytte VA-ledninger ved Byåsenvegen. For det siste avventes skoleprosjektet før beslutning.

Renovasjon

Renovasjonsordning ivaretas gjennom medeierskap i Hallingdal Renovasjon IKS (HR). Krødsherad kommune følger opp som deltaker gjennom eierstyring, og en administrativ oppfølging av abonnenter. Det jobbes for tiden i HR og i kommunen lokalt med prosjektet *færre og større punkt* som omhandler fritidsrenovasjon, samt *nytt avfallsmottak med omlastningsstasjon*. Målet er å etablere nedgravde løsninger på sentrale punkter for å oppnå bedre økonomi i innsamling av avfall, samt bedre miljø på selve renovasjonspunktet. Det settes av penger til i investeringsbudsjettet. Disse midlene er tenkt til eiendomskostnader, opparbeidelse av arealer og noen lønnsmidler.

Brann/redning, feiing/tilsyn

Brann og feiing ivaretas gjennom avtalen med DRBV. Krødsherad kommune følger opp som en av deltakerne gjennom eierstyring, se egen politisk sak. Kommunen har delegert oppfølgingen av Sør-Øst 110 til DRBV. Kostnader knyttet til 110-sentralen er derfor ivaretatt i kommunens

overføring til DRBV. Det pågår et utredningsarbeid for ny brannstasjon med teknisk sentral i et fellesanlegg. Egne politiske saker for dette forventes å bli fremmet gjennom året.

Veger

Gjennomføre nødvendig vedlikehold og rehabiliteringer på veger. Samarbeid med E-verket skal videreføres, med fokus på stikkrenner og grusing, samt videreføre arbeidet med grøfting. Det er et mål at det i 2022 skal være økonomisk rom for å videreføre vedlikehold av kommunale veglys og at man kan bruke midler på rensk av grøfter og hogst langs kommunale veger. Den foreslåtte investeringsposten til dette formålet er tiltrengt. Det er et behov for oppgradering av vegene flere steder i kommune. Gode veger vil kunne være med å understøtte kommunens visjon.

Kommunale bygg og anlegg

Kommunen har en stor bygningsmasse med tilhørende uteområder, og lav bemanning for å kunne følge opp på en fullgod måte. Hovedfokus for 2022 er å følge opp de pågående byggeprosjektene, og samtidig ivareta daglig drift. Det arbeides videre med bygningsvedlikehold og bygningsdrift og gjennomføring av tiltak innen de rammer som bevilges. Det arbeides med automatisering også for bygg og anlegg. Dette innebærer konkret for 2022

- Videre utbygging av styringsanlegg for ventilasjon, varme og andre tekniske innretning i bygg

Renhold

Det vil i 2022 bli arbeidet med konkret å samle alle renholdere i kommunen i en egen avdeling i teknisk sektor. I dette arbeidet er hovedtillitsvalgt og hovedverneombud sentrale samme med arbeidsgiver og arbeidstakere. Målet er en avdeling hvor ressurser fordeles og styres på en god måte, hvor det er rom for å øke kompetansen til de ansatte og hvor ansatte i større grad enn i dag hjelper hverandre på tvers når disse behovene oppstår. Det vil sannsynligvis være for egen bil til renholdsformål ved en slik organisering.

Parker og plasser

Drifte og vedlikeholde etablerte kommunale grøntanlegg. Anleggene er viktige for bygdas innbyggere og tilreisende, og det er et mål at grøntområdene og badeplassene skal være velstelte og ryddige. Det er behov for utskifting av gamle lysarmaturer for vegbelysning i kommunale boligområder. Det er ikke rom for komplett utskifting i budsjettet for 2022.

Utbygging

Kommunestyret har vedtatt følgende utbyggingsprosjekter som skal gjennomføres/følges opp i 2022.

- Avhengig av vedtak om skoleutbygging forventer sektoren å bruke mye tid og ressurser på skoleprosjekt og medfølgende saker i 2022. Dettet vil påvirke kapasiteten til å gjennomføre andre tiltak.
- Ferdigstille arbeidet på Norefjellporten for kommunale tjenester i samspill med de private aktører som er der.
- Utrede ny brannstasjon inklusive de behov teknisk sektor har.
- Gang/sykkelveg mot Norekrysset, som følge av reguleringsplan/utbyggingsavtale med Norelia
- Trolldalen – oppgradering av gang/sykkelveg iht vedtak ifm Trafikksikkerhetsplanen.

4.10 Sektor 5: NAV

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	3 982 000	4 139 500	4 206 200	4 206 200	4 206 200
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	7 500	66700			
Økning: sosialhjelp	150 000				
Gøy					
Reduserte kostnader:					
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	4 139 500	4 206 200	4 206 200	4 206 200	4 206 200
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	4 139 500	4 206 200	4 206 200	4 206 200	4 206 200

NAV Krødsherad ble innlemmet i NAV Midt-Buskerud fra 1. juni 2021. Samtidig ble det vedtatt at det skal være lokal åpningstid to dager i uka. Pr nå er NAV-kontoret i Noresund fysisk stengt på grunn av ikke tilfredsstillende sikkerhetsordninger for ansatte. NAV-tjenestene er planlagt inn i kommunehus fra sommeren 2022.

NAV Krødsherad skal være de lokale brukernes kontaktpunkt i forhold til alle tjenester som forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, samt kommunale tjenester som har et selvhjelpsperspektiv og et bredt arbeidsrettet fokus.

Budsjettet for 2022 er en videreføring fra 2021 med justering for forventet lønnsvekst.

NAV har de siste årene hatt ansvaret for å administrere kommunens lokale GØY og SOMMERGØY-konsept. Disse aktivitetene er blant annet finansiert gjennom barnefattigdomsmidler, og det søkes nye midler for videreføring av tiltaket i 2022.

Bemanning.

Krødsherad kommune har gått inn i NAV Midt-Buskerud med ett årsverk. Rus-konsulent er overført til sektor Helse og omsorg.

4.11 Sektor 6: Service og administrasjon

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	15 939 700	12 984 700	14 149 700	14 249 700	14 149 700
Rammeendring - fra sektor 1					
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	40 000	247 000			
Valg	75 000		100 000		100 000
KLP - økning forsikring		50 000			
Bedriftshelsetjenesten		60 000			
KIKT - investeringskostnad		125 000			
Tidligere års premieavvik					
Revisjonskostnader	20 000	55 000			
Økning stillingshjemmel - 50%		433 000			
Erkjentlighetsgaver	30 000				
Lisenser	200 000	270 000			
Reduserte kostnader:					
Valg		-75 000		-100 000	
Skatteoppkreverfunksjon → statlig	-250 000				
"Investeringskostnad" KIKT					
Årets premieavvik	-720 000				
Arkiv	-50 000				
Amortisert premieavvik	-2 300 000				
Økte inntekter:					
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	12 984 700	14 149 700	14 249 700	14 149 700	14 249 700
Rammereduksjon					
Ny ramme - overført hovedoversikt	12 984 700	14 149 700	14 249 700	14 149 700	14 249 700

Sektoren har en driftsramme på kr. 14 149 700. Det budsjetteres med 9,3 årsverk fordelt på 10 ansatte, i tillegg er det tatt høyde for lærling fra 1.1.22

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

- Kommuneøkonomi herunder regnskap, fakturering, budsjettering og eiendomsskatt
- Saksbehandling startlån og bostøtte
- Saksbehandling etter Alkoholoven, serveringsloven og tobakksskadeloven.
- Arkiv
- HR, lønn og personal
- IKT og digitalisering
- Internkontroll
- Sosiale medier og kommunikasjon
- Servicekontor herunder TT- og parkeringskort
- Vielser
- Valg
- Politisk sekretariat

Sektoren leverer støttetjenester innen alle våre fagområder til kommunens ansatte så vel som innbyggere. Fagområdene er i stor grad lovpålagt og fungerer innenfor lovverk og forskrifter som styrer handlingsrommet. I tillegg har HR avdelingen ansvar for å koordinere teamene rundt HMS arbeidet, miljøsertifisering, bærekrafts arbeidet, samt arbeidet med internkontroll. Det leveres betydelig støtte til politikere, ledere, ansatte og innbyggere i kommunen.

Hovedtrekk for service og administrasjons budsjett 2021

- Økning i kostnader knyttet til bedriftshelsetjenesten (BHT) - flere innmeldte ansatte og ansatte som har utvidede lisenser (nattarbeid, operatører som jobber med HMS utsatte arbeidsoppgaver)
- Noe økte revisjonskostnader.
- 50% økt stillingshjemmel for å ivareta systemeieransvaret for Internkontroll og kvalitet (30%), og en styrking av økonomifunksjon (20%)
- Økte kostnader knyttet til Microsoft lisenser

Tjenesteområdenes drift

Sektorens driftsbudsjett fordeler seg på tjenesteområdene:

Politisk styring

Det er ingen endringer eller økte kostnader innenfor funksjonen.

Kontrollorganer

Kostnadene til revisjon og kontrollutvalg budsjetteres i henhold til kontrollutvalgets vedtak.

Administrasjon

- Det vil bli prioritert å opprettholde og øke kompetansen til de ansatte i avdelingen gjennom kurs og nettverkssamlinger så langt økonomien tilsier dette.
- Sektoren skal fortsette å videreutvikle og digitalisere arbeidsprosesser der det er hensiktsmessig.
- Informasjon- og omdømmearbeid i kommunen skal prioriteres og tydeliggjøres.
- Sektoren har hovedansvaret for at internkontroll og kvalitetsarbeid ihht kommuneloven etableres på en relevant og hensiktsmessig måte.

Fellestjenester

Det blir økte kostnader ifm lisenser.

Det legges opp til å omprioritere 30 % stilling fra service til arkiv. Corona-pandemien har gitt nyttige erfaringen på at innbyggjerservicen kan fornyes og organiseres på andre måter, ref. egen sak som fremmes til behandling denne møterunden. Denne tilleggsressursen er sårt tiltrengt for arkiv-funksjonen.

Sektorens virke relatert til de tre bærekrafts dimensjonene.

Klima/miljø:

Sikre at hensynene til klimapåvirkning ivaretas gjennom kompetanse om innkjøp og forståelse av energiforbruk på kontorene.

Sosial:

Igjennom en god service- og arkivtjeneste sikre åpenhet, tillit, gjennomsiktighet og tilgjengelighet av kommunens oppgaver. Utøver vår interne saksbehandling for våre ansatte med imøtekommenhet og likebehandling.

Økonomisk:

Sikre at lederne i kommunen har god økonomiforståelse og at bevilgningene gitt den enkeltes virksomhet brukes i tråd med intensjonene.

4.12 Sektor 7: Samfunns- og næringsutvikling

	2021	2022	2023	2024	2025
Grunnlag ramme	3 900 300	3 652 700	4 092 900	4 092 900	4 092 900
Rammeendring - fra sektor 1					
Økte kostnader:					
Økt lønnskostnad - fra oppgjør 2021	17 400	180 200			
Økning stillingshjemmel - 100%		866 000			
Økning stillingshjemmel - 40%		260 000			
Lisenser	135 000				
Reduserte kostnader:					
Økte inntekter:					
Byggesaksgebyr		-866 000			
Reduserte inntekter:					
Diverse justeringer					
	4 052 700	4 092 900	4 092 900	4 092 900	4 092 900
Rammereduksjon	-400 000				
Ny ramme - overført hovedoversikt	3 652 700	4 092 900	4 092 900	4 092 900	4 092 900

Sektoren omfatter følgende tjenesteområder:

Arealplanlegging, byggesaksbehandling, oppmåling, matrikkelføring, adressering, jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, motorferdsel, vassdragsovervåking, miljø og samfunns- og næringsutvikling. Det er ingen lærling i sektoren.

Lokalt situasjons- og utfordringsbilde

Kommunens ansvar for nærings- og samfunnsutvikling tillegges alle sektorer og medarbeidere. Kommuneplanens samfunnsdel er det førende dokumentet for hvordan kommunen skal prioritere sine ressurser. Sektor 7 har et naturlig forvaltnings- og samskapingsansvar langt utenfor kommuneorganisasjonen. Kompetanse- og metodeutvikling om offentlig-privat samarbeid vektlegges tungt i sektoren. Det er en målsetting å styrke denne samhandlingen for å nå kommunale ambisjoner om vekst og utvikling.

Sektoren skal fungere som en katalysator for å iverksette kommunal politikk, og bidra til gode og kreative prosesser for å foreta viktige strategiske valg for kommunen. Enheten skal være en naturlig samarbeidspartner for innbyggere og næringslivet, fordi kompetansen om både nærings- og samfunnsutviklingsmekanismer er høy. Sektoren skal drive en løsningsorientert tjenesteproduksjon i henhold til gjeldende lovverk og Krødsherad kommunens vedtatte verdier, kommuneplanens samfunnsdel og planstrategi.

Gjennom tjenesteproduksjonen skal sektoren identifisere og følge opp initiativ fra innbyggere, næringsliv og frivillige, samt egne initiativ, som kan bidra til å nå kommunens målsettinger. Det budsjetteres med fortsatt stor byggeaktivitet på Norefjell og derigjennom relativt høye gebyrinntekter.

I praksis er sektoren sårbart bemannet med «enmannsavdelinger», og mange av de overordnede ambisjonene må ivaretas gjennom- og i tillegg til daglige forvaltningsoppgaver.

Infrastrukturfond Norefjell vil ha behov for revidering som følge av Kommunedelplan for Norefjell (2021-2037) og nytt lovverk knyttet til utbyggingsavtaler. Dette er ikke hensyntatt i budsjettet.

Hovedtrekk ved budsjettet

Sektoren har en foreslått driftsramme på kr 4 092 900. Det budsjetteres med totalt 7,0 årsverk i sektoren, hvorav 1,0 årsverk er ny kommunalsjef Samfunn. Av de resterende 6,0 faller 0,2 årsverk bort i permisjon. I 2021 ble det budsjettet med 5,6 årsverk, noe som medfører en økning på 1,4 årsverk til 2022. Av disse er 1,0 årsverk tenkt dekket inn gjennom økte inntekter. Økningen på 0,4 årsverk er for å kunne lyse ut en full stilling, og fordi det er behov for økt kapasitet på sektoren.

I 2020 og i 2021 ble det vedtatt rammereduksjoner for sektor 7 på henholdsvis kr 350 000 og kr 400 000. Selve budsjettokumentet opererer med stillingshjemler, mens rammetildelingen er førende for sektorens forbruk. Dette innebærer at sektorens årsverk kan endre seg ut i fra ei inntektsside med tidvis store bevegelser, og ved at arbeidsmengden er knyttet til selvkost/gebyrinntekter.

I 2021 ble sektorleder for sektor 7 frigjort til en friere prosjektlederrolle, noe som medførte en annen intern oppgavefordeling i sektoren. Prosjektlederrollen er for 2022 flyttet tilbake til sektoren. Oppgaveporteføljen er uforandret fra 2021. Det er fortsatt behov for å styrke kommunens utviklingskapasitet for å forsøke å få best mulig samskappingsprosesser knyttet til de tunge investeringene som skal gjøres både på Krøderen og på Noresund, i tillegg til områdereguleringene i oppfølgingen av Kommunedelplan for Norefjell.

Arbeidet med vekststrategien kommer til å kreve interne ressurser og kapasitet. For å unngå at dette går på bekostning av sektorens lovpålagte forvaltningsoppgaver og frister anbefales det å innhente ekstern kompetanse til prosessarbeid, analyser og fagutredninger. Erfaringstall fra vekststrategien for Noresund tilsier at tilsvarende prosess for Krøderen vil utløse kostnader i størrelsesordenen kr 500 000 – kr 1 000 000, et tiltak som er fremmet forslag om i annen sak.

Kommunedelplan for Norefjell utløser krav om flere store områdereguleringer som det antas vil kreve 0,5 årsverk pr plan. Områdereguleringene er kommunale planer som vil binde opp det meste av den styrkede plankapasiteten som sektoren tilføres i 2022.

Prioriterte innsatsområder

Sektoren skal gjennom planer-, strategier og forvaltning tilrettelegge for et forutsigbart, trygt og inkluderende samfunn med søkelys på klimatilpasning, samfunnssikkerhet, universell utforming,

utjevning av sosiale forskjeller, samt utvikling av flerfunksjonelle tettsteder og sosiale møteplasser. Sektoren vil i 2022 ha en målsetting om å:

- Overholde lovpålagte frister i saksbehandlingen
- Ferdigstille adresseringsprosjekt
- Resertifisere Krødsherad som trafikksikker kommune
- Øke antall tilsyn i byggesaker

Sektoren skal stimulere til tiltak som gir varig verdiskaping til beste for næringsliv, innbyggere og kommunen, uten å forringe framtidige generasjoners muligheter for å dekke sine behov.

Sektoren har som planavdeling et ansvar for planlegge og legge til rette for boligtomter, arbeidsplasser og næringsutvikling og by- og tettstedskvaliteter i både Noresund og Krøderen.

Sektoren vil i 2022 ha en målsetting om å:

- Utarbeide en vekststrategi for Krøderen
- Ferdigstille utarbeidelsen av boligstrategi
- Utarbeide områdereguleringer for Krøderen og Noresund
- Ta en aktiv rolle i områdereguleringene i # områdene på Norefjell
- Følge opp vekststrategi for Noresund

Sektoren skal sikre at hensynene til klimapåvirkning, naturmangfold, naturressurser og vannmiljø ivaretas gjennom plan-, forvaltning-, veiledning og innkjøp. Det skal legges til rette for ordninger som gjør det enklere for innbyggere og besøkende å velge miljømessig bærekraftige løsninger.

Krødsherad kom på 330. plass innenfor sektoren Miljø i Kommunebarometeret for 2021. Vi har en ambisjon om å øke denne plasseringen i 2022 gjennom:

- Utarbeidelse av en Anskaffelsesstrategi
- Miljøsertifisering av alle virksomhetene
- Definerings av indikatorer for bærekraft i virksomhetene
- Etablering av nye renovasjonspunkter

5 INVESTERINGSBUDSJETT FOR PLANPERIODEN.

5.1 *Investeringsbudsjett for planperioden*

Tabellen på neste side viser kommunedirektørens forslag til investeringer samt forslag til finansiering. Foreslåtte låneopptak er lagt til grunn ved beregningene av renter og avdrag i økonomiplanperioden.

Det vises også til egen sak vedr. overføring av tidligere vedtatte investeringsbudsjettbevilgninger.

Investeringsbudsjettet for 2022 er bindende når kommunestyret har gjort sitt budsjettvedtak. Øvrige år er veiledende.

Det er to store prosjekter som er innarbeidet i planperioden:

- Skoleutbygging som i planperioden er lagt inn med 138,6 millioner kroner. Finansieringen er foreslått med et låneopptak på 123,6 millioner kroner og fondsbruk på 15 millioner kroner. Tidligere år er det bevilget 16,4 millioner til prosjektet.
- Brannstasjon som i planperioden er lagt inn med 30,3 millioner kroner hvor finansieringen i sin helhet er ved låneopptak.

Av de foreslåtte investeringsprosjektene for 2022 delegeres fullmakt til gjennomføring til kommunedirektøren bortsett fra følgende prosjekter:

- Skoleutbygging
- Brannstasjon

Ovennevnte saker skal politisk behandles før gjennomføringen starter.

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2021	2022	2023	2024	2025
	<i>(opprinnelig)</i>				
BUDSJETTSKJEMA 2A					
Investeringer anleggsmidler	46 050 000	53 222 900	85 650 000	50 350 000	1 750 000
Utlån og forskutteringer					
Kjøp av aksjer og andeler	550 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Avsetninger					
Årets finansieringsbehov	46 600 000	53 722 900	86 150 000	50 850 000	2 250 000
Bruk av lånemidler	-44 800 000	-40 300 000	-78 900 000	-48 600 000	0
Andre inntekter					
Sum ekstern finansiering	-44 800 000	-40 300 000	-78 900 000	-48 600 000	0
Overført fra driftsregnsk					
Bruk av tidl. Års udisponert					
Bruk av avsetninger	-1 800 000	-13 422 900	-7 250 000	-2 250 000	-2 250 000
Sum intern finansiering	-1 800 000	-13 422 900	-7 250 000	-2 250 000	-2 250 000
Sum finansiering	-46 600 000	-53 722 900	-86 150 000	-50 850 000	-2 250 000
Udekket	0	0	0	0	0
BUDSJETTSKJEMA 2B					
IKT-utstyr/linjer	0	0	0	0	0
Sum rammeområde 1	0	0	0	0	0
Pc-kjøp elever	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Bibliotek	100 000	0	0	0	0
Sum rammeområde 2	550 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Trygghetsalarm		152 900			
Velferdsteknologi/IKT	200 000	300 000	0	0	
Kjøp av bil			500 000		500 000
Sum rammeområde 3	200 000	452 900	500 000	0	500 000
Brannstasjon	0	10 300 000	20 000 000		
Kjøp av bil		500 000		500 000	
Automatisering	600 000				
Skolebygg	40 000 000	40 000 000	55 000 000	43 600 000	
Bolitomter - opparbeiding	2 000 000				
Renovasjon			5 000 000	5 000 000	
Kommunale veger		300 000	300 000	300 000	300 000
Norelia - gangveg		720 000	3 900 000		
Sum rammeområde 4	42 600 000	51 820 000	84 200 000	49 400 000	300 000
Sum rammeområde 5	0	0	0	0	0
IKT - diverse	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum rammeområde 6	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Sentrums/stedsutvikling	2 200 000				
Trafikksikkerhet					
Sum rammeområde 7	2 200 000	0	0	0	0
Sum anleggsmidler	46 050 000	53 222 900	85 650 000	50 350 000	1 750 000
KLP - egenkapitalinnskud	550 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Totalt investering	46 600 000	53 722 900	86 150 000	50 850 000	2 250 000